

Velja po pošti:
za celo leto naprej... K 30—
za en mesec... „ 2-50
za Nemčijo celoletno... „ 34—
za ostale inosemstvo... „ 40—
V Ljubljani na domu:
za celo leto naprej... K 20—
za en mesec... „ 2-40
V prvi prilozi mesec... „ 2—
Sobotna izdaja:
za celo leto... K 7—
za Nemčijo celoletno... „ 9—
za ostale inosemstvo... „ 12—

SLOVENEK

Inserati:
Enostolpna petlitrata (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat... po 30 v
za dva- in večkrat... „ 23 „
pri večjih naročilnih primerih popust po dogovoru.
Poslano:
Enostolpna petlitrata po 60 v
Izda se vsak dan izvenredno ne- delje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vzni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisni se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Računa pošilne hranilnice avstrijske št. 24.787, ogrske 29.511, bosn.-herc. št. 7583. — Upraviškega telefona št. 186.

Nemški naklepi zoper južne Slovence.

Pod tem naslovom piše »Straža«:
Vsakomur je lahko znano, kako junaško se bore slovenski in hrvaški vojaki na bojnem polju. Da, ravno radi junaštva slovenskih vojakov je dobil tretji kor častni priimek »železni kor«. Toda v kljub temu in ravno v tem času, ko naši vojaki v potokih prelivajo kri za Avstrijo, kujejo narodni nasprotniki črne naklepe zoper slovensko zemljo. Čujmo poslanca Hoffmann von Wellenhoffa, odličnega Nemca iz Gradca, kaj piše o nalogah »Südmarka« in nemštva v reviji »Deutsche Kultur in der Welt« (1917, str. 222-225):

»Südmarka« ima 88.000 članov v 1017 podružnicah, izmed katerih jih je 20 v Nemčiji, 3 pa v Švici.

Med vsemi nemškimi obrambnimi društvi je »Südmarka« prva začela delovati za nemško naseljevanje in sicer tam, kjer je prenehalo v 13. stoletju. Najprej se je začel uresničevati načrt, da bi se mariborski jezikovni otok na severu in zahodu polagoma pritegnil zaprtemu nemškemu jezikovnemu ozemlju. V ta namen smo sklenili v št. Ilj kot središče naseliti nemške kmete in iz Marenberga v Dravski dolini ustanavljati nemške naselbine na poti proti Mariboru« (stran 223).

Nemci imajo torej načrt, pokupiti prej kot prej posestva v Dravski dolini med Marenbergom in Mariborom ter med poslednjim in št. Iljem ter jih spraviti v roke nemškemu posestniku. Cesarju zvesti slovenski kmet bo prisiljen zapustiti svojo grudo zato, da se bo naselil nemški luteranec, ki se bo ogreval za pruskega Viljema. Od leta 1906 do leta 1914 je izdala »Südmarka« za naseljevanje 1.238.000 K. Pri Marenbergu se je naselilo 9, okrog št. Ilja pa 64 družin, skupno okrog 430 oseb. Naseljenci so večinoma protestantski Švabi iz Virtemberškega. Seveda, ko se bo Maribor pritegnil nemškemu ozemlju, potem se bodo z vso silo vrgli na Slovenske gorice in Mursko polje. Slovenski narod mora tu izginiti samo zato, ker je slovenski.

Dalje piše Hoffmann von Wellenhoff: »Iz nemškega (ali iz avstrijskega tudi?) stališča se moramo boriti zoper vse bodoče državne tvorbe, naj se že imenujejo Ilirija, Velika Slovenija, Velika Hrvatska ali trizalizem. Gre se za narodni in gospodarski obstanek stotisočev nemških rojakov, ki imajo naložene milijone v nemških posestvih in nemških podjetjih. Nemčija ima tu čez južnoalpske in kraške dežele prosto pot do morja, in njen mogočen vpliv v srednji Evropi bi bil kmalu ogro-

žen, če bi jo utegnili Slovanstvo razstaviti ali zapreti. Zato je že največji nemški državnik izdal geslo, da »špica« nemškega meča mora segati do Trsta. Vesoljno nemštvo si mora zavarovati z vso močjo prost vhod in izhod iz Jadranskega morja« (stran 225).

»Najbolj uspešno sredstvo bi bilo velikopotezno nemško naseljevanje (v slovenskih krajih), in sicer po načrtu izpeljano naseljevanje nemškega narodnega prebitka (Volküberschuss), ustanavljanje nemških gospodarskih podjetij ob železnih, ki peljejo k Adriji in na jadranskih obrežjih. Nemštvo potrebuje kot življenski pogoj v Evropi gospodarsko ozemlje od Vzhodnega in Severnega pa do nemškega južnega (Jadranskega) morja, od Belta in Sunda pa do Kvarnerskega zaliva in do rta Promontore (na južnem koncu Istre). Slovenci, Hrvatje in Srbi ter Italijani vsi skupaj ne bi imeli toliko moči, da bi mu to zabranili.«

Tako se pripravljajo v jugovzhodnih alpskih deželah imenitne odločitve za vesoljno nemštvo. Od slovenske strani se bojujejo po načrtu ne za »ravnopravnost«, katero že davno imajo(?), ne za to, da bi se povzdignili na višjo kulturno stopnjo, marveč da bi pregnali Nemce iz starodavnega ozemlja, da bi si osvojili nemško posestno stanje in da bi se izročil ves jugovzhod in z njim dohodit do morja jugoslovanskemu gospodstvu« (stran 225).

Tako piše eden izmed voditeljev štajerskih Nemcev, državni poslanec tiste stranke, katera ima na dunajsko ministrstvo odločilen vpliv. Zato ni čudno, da ministrski predsednik o zahtevah južnih Slovanov noče nič slišati. Toda naj sliši ali ne sliši, razmere bodo nanesele, da bo moral slišati.

V čudnem pomenu umeva Hoffmann v Wellenhoff besedo »ravnopravnost«. To »ravnopravnost« smo južni Slovani najboljše občutili leta 1914. Takrat je vsak nemški pisar pri kakem okrajnem glavstvu imel večji vpliv kot ves slovenski narod. V sled »ravnopravnosti« so takrat naše najboljše moze obmetavali z blatom po cestah, do krvi so jih pretepali, pljuvali so po njih ter jih kot razbojnike gonili v Gradec. Ne pozabimo nikdar tiste ravnopravnosti leta 1914, ko je na stotine in tisoče nedolžnih žrtev hrvaških šlo v smrdljive ječe, deloma pa pred kroglice.

Hvala Tebi, Jugoslovanski klub, da se tudi Ti tako dobro spominjaš tiste »ravnopravnosti« ter tako pogumno zastopaš naše koristi in naša prava! Mi gremo vsi kot en mož za Teboj v življenje ali smrt. Toda proč, smrt! Življenje naj živi!

po snežišču kup kamenja, ki je skakalo in poskakovalo navzdol ter se izgubljal v meleh.

»Hvala Bogu!« in oddahneva si na produ tako globoko, kakor bi bila že izven vse nevarnosti v koči. Zdaj šele sem utegnul premisliti, v kaki nevarnosti sem bil. Bože moj!

»Ti, oni kamen je priletel gotovo tam gori visoko od roba, kjer ga je sprožil kak gams!«

»Da, da«, odvrnem, »toda hvala lepa za take poklone! Naj treščijo vanj z oblacnega ali jasnega ali pa iz Motove cevi, meni vseeno!« In čutil sem bližino angela variha in hvaležen sem mislil nanj, — toda le malo časa! Že spet nisva videla nobene markacije; pač se je pa nama zdelo, da greva po stezi, in šla sva molče naprej. Ta dozdevna stezica naju je vodila bolj in bolj navzgor.

»Pa imava smolo danes!« — Govoril sem le jaz in govoril in jadikoval, čuteč, da sem odgovoren sam za vse, Janez pa je silil v smeh, glodal pridno ob moji vodniški sposobnosti in deklamiral Zakrabskega:

V zibelki kogar gledala je luna
nemilo, njemu je bojevali boje...

Pršeti je jelo, triglavski grom pa je votleje bobnal ob skale. Dobra sva čutila in deloma skozi meglo tudi videlo, da sva že skoraj pod ogromnimi triglavskimi ste-

Glasovi o naši deklaraciji.

»Jugoslovan« piše med drugim:

»Vsi, ki smo doživeli 30. majnik, vemo, kako globoko je pretresla jasna, odrešilna beseda Jugoslovanskega kluba dušo slovenskega, hrvaškega in srbskega ljudstva. Ves naš jug je radostno vztrepetal, kakor prešinjen od mogočnega električnega iskre. Naši možje in mladenci na fronti, ki so tri leta nevedno strmeli v strašni obraz smrti in jo izpraševali: Čemu je vse to? — so ta hip, ko je pred njihovimi očmi vstala veličastna prikazen združenja in svobode, spoznali, da jugoslovanska kri vendar ni zastoj močila daljnih zemelj, mnogi so rekli, da se s takim upanjem lažje umira. Ko se je prikazala dne 30. maja prva sled svobode na obzorju, je postalo tudi trpljenje v zaledju lažje. Pobiranja in dajatve, pomanikanje in stradanje, begunstvo in bolehanje — vsa bremena so izgubila nekaj svoje teže, kajti bil je vsaj pogled v bodočnost lepši. In vse to je storila samo ena beseda v državnem zboru?»

Ena sama beseda! Naš narod je po nagonu samobranitve, ki se je v teh letih klanja in sovraštva mogočno razvil, začutil, odkod mu prihaja rešitev. Videl je tudi, da je misel izražena v deklaraciji, že dokazala svojo življensko moč: Skoro čez noč je združila avstrijske jugoslovanske poslance, razdeljene prej v razne klube, pod skupno streho in vzdržuje med njimi popolno soglasje. Vse stranke na našem jugu so jo sprejele v svoj program kot njega bistven in sedaj najvažnejši del. Obmejne Slovence je tesneje priklenila k središču, posamezne politične skupine zblížala in v Ljubljani smo doživeli, da je naš knez in škof — dejanje, ki ga Jugoslavija nikdar ne bo pozabila — na nož sprte stranke zbral k delu za skupni narodni ideal. Ta misel je plodna, ta misel dela čudeže!

Z istim nagonom je slovenski narod takot, brez učitelja, brez agitacije, sprevidel, kaj jugoslovanska deklaracija hoče, kaj je nje vsebina. Brž je spoznal, kolike važnosti je za njegov dušni in gmotni razvoj samostojna jugoslovanska država. Ona nam prinaša svobodo! Jugoslavijska, enakovredna zaveznica drugih enakovrednih držav, združenih pod Habsburžani v mogočno podonavsko cesarstvo, nas bo rešila premnogih nadlog našega dosedanjega političnega življenja. Oprostila nas bo tuje uradništva, ki se pase kakor strupena zajedalka op našem narodnem te-

lesu, gloda njegovo odporno silo, ga razkraja. Oprostila bo naše meje težkega potujočevalnega pritiska, ki ga vzdržujemo z največjim naporom naših uradnih in gospodarskih sil, ki tlačijo k tlom naš svobodni razvoj. Oprostila nas bo tisočeri muk narodnega boja, ki poživa toliko plodnih energij, ubija sposobnost za drugotno kulturno delo ter zmisel za največje duševne dobrine človeštva. Oprostila nas bo pogubne malodušnosti, ki jo rodi večna borba za obstanek proti premočnemu tekmovalcu, dvignila naš pogum in samozavest, dvignila s tem našo delazmožnost zase in za veliko družino evropskih narodov. Naša zemlja, ki jo je Bog tako obilno blagoslovil, ki hrani v sebi drage rude in zdravilne vode, ki rodi žlahtni vinski sok in južno sadje, ki jo odevajo široke žitne planjave in krasijo snežne gore, ki jo prepletajo plovne vode in se ji odpirajo ob Adriji široke vrata do zakladov daljnih dežel, ta zemlja, ki jo tišči sovražni sistem v nemarno umetno revščino, se bo osvobodila. Njena plodovitost se bo zvišala, prometna sredstva, modro urejena po njeni legi in naravnem značaju, bodo nje vrednost postotnila, našo davčno moč dvignila, mrtvi kapitali bodo oživieli. Pravično izvedena demokracija, kakor jo majniška deklaracija zahteva, bi varovala državo zunanjih polomov, kakoršnega doživljamo sedaj in zagotovila notranji mir, zakonito braneč svobodnemu državljanu njegove verske, kulturne in gmotne koristi.«

Iz Slovaške.

Jezikovna svoboda ogrskih Slovkov. Ogrski ministrski predsednik dr. Wekerle je rekel v programatičnem govoru: »Niti v eni državi na vsem širokem svetu nima jezikovno vprašanje te mere kakor pri nas.« Pisatelj K. Kalal mu je zato poslal naslednje odprto pismo: Dvamilijonski narod, nadarjen, kulturn, nima niti stolice v materinskem jeziku. Na slovaških tleh je 33 gimnazij, 6 realk, 16 učiteljskih, 1 rudarska akademija, 4 pravne fakultete, 2 bogoslovski evangelijski akademiji, 4 katoliška in eno grško-katoliško semenišče, nekaj samostanskih zavodov, to vse samo čisto madžarske šole, z edinim smotrom, slovaški narod pomadžariti. Na vseh rečenih šolah ni niti ene slovaške ure, da, za vsako slovaško besedico so učenci in študentje kaznovani, ukazano jim je govoriti madžarski tudi doma na stanovanju, profesorji jim pregledujejo kovčge, če nimajo nemara v njih skritih slovaških knjig in mnogo slovaških dijakov je bilo zaradi

LISTEK.

Dr. Krek kot briboz.

To je pa že od sredine! Črez nekaj časa dospeva spet do ogromnega triglavskega snežišča in pot se končuje v njem. »Bog ve, kje se pa nadaljuje na drugi strani!«

»Kar počrez, pa še malce navzdol kreniva čez sneg!«

Mogočno je to snežišče, vse razdrapano, kakor bi je bil kdo prerahljal z lopato, a še mogočnejši vtisk je napravil na naju globok, votel grom ob vrhu Triglava; imela sva ga polna ušesa.

Jaz sem stopil naprej, premišljujoč, kje neki se začne steza onkraj snežišča, koliko časa bova še hodila, da sploh najdeva stezo, koliko je še do noči, kaj bo, če zadeneva na... Vrršš! mi nenadoma zažvižga in zabrenči mimo ušesa, in kakih 10 m pod mano se zatoči na tla pest debel kamen. Kri mi je zastala — izprva se nisem niti zavedel, kaj je pravzaprav, Janez za mano pa tudi ni mogel priti takoj do besede. V tem pa zaslisim v trenotku neko drčanje — »Teciva!« in te- »kla sva do bližnjega proda kakor neumna, takoj za petami pa se je pridrevil iz višin

nami. Ustavim korak; nisem vedel, ali bi se jezil ali smejal.

»Janez, spet sva zgrešila! Kaj hočeva storiti? Lahko greva še nazaj do tja, kjer se začneja pot v dolino, kaj misliš?«

»Ne bodi no nor!« In postavil se je široko, obrisal naočnike, oprl se na palico in jel citirati Horacija. — »Pojdiva pa spet navzdol, že zadeneva ob pot!«

In šla sva, kakor se je pač dalo, čez skale in prod, na levo pa na pravo. Jaz sem prežvekal venimer Horacijeve besede »in arduis, in arduis, in arduis...«

»Se ve, in arduis! Kaj pa nama pomore Horacij s svojimi, sicer lepimi in osrčujočimi stih, ako bova morala vendarle tu pod kako skalo prenočiti! Glej, zmara se skoro — prej nego za pol ure!«

Oj te odgovornosti! Kako neuzitna je — kakor bi mi kdo vlival v usta česnova in čebulno kavo!

»Ko bi bila noč lepa, bodi, pa v megli in dežju in gromu čepeti tu ob rebrih Triglava...« In kakor častim in spoštujem tega očanca, sem se vendar jel skoro jeziti nanj. Janez pa je kakor prej zelo neenakomerno udarjal s palico ob skale in prod, ne meneč se mnogo za moje jadikovanje, ter živahno ponavljal one stihe:

V zibelki kogar gledala je luna
nemilo, njemu je bojevali boje...

V tem mi šine v glavo rešilna misel, ki me je zelo utešila. Mislil sem si: ne, spala

pa ne bova tu; če bi že prišlo tako daleč, pa pokličem — Požganca, saj od tod ni daleč do kože in sva poprej čula še mnogo bolj od daleč kladiiva in sekire tesarjev. Vendar pa sklenem molčati o tem skrajnem sredstvu.

Janezu je zelo prišlo, da sem udaril na njegovo struno potrpljenja in nekake brezbriznosti.

»Čaj, pogledam na ono-le skalo! Morada zazrem kaj prehod ali celo pot.« Stopim na rob — pod skalo pa zagledam le prepad, natlačen megle. In zopet se me polasti malodušnost, ker rešilno sredstvo se mi je zdelo vendarle zadnje sredstvo, dasi mi ni nič kaj posebno ugajalo.

»Janez, prehoda ni, pota ni! Kaj bo, ako prideva nad take prepade, da se bova morala vrniti? Svet je sicer, kolikor se spominjam, na splošno precej položen, pa...«

»Pojdi, pojdi!« urno prestriže Janez. »Hodiva le navzdol kar naprej! — Tvoje jadikovanje prav čisto nič ne pomaga. Enkrat morava priti na stezo; saj prideva še celo v peklo, če bova rila vedno le navzdol! Tako je tako! Vidiš: smolo imava, pa jo morava tudi imeti, zakaj

V zibelki kogar gledala je luna
nemilo, njemu je bojevali boje!

Na naju pa je prav gotovo gledala s tistim spačenim obrazom!«

»Daleč!«

skritih slovaških knjig izključenih iz vseh ogrskih šol. Tudi so slučaj, da so bili kaznovani študentje, ki so nehotje slovaško popevko žvižgali. Mar je to jezikovna svoboda? Ljudske učilnice so madžarske, pa tudi konfesionalne, ki imajo z mnogimi zakoni zajedeno samoupravo, so po Apponyjevih zakonih takorekoč že tudi madžarske. Vzgojevališča za otroke od 3 do 6 leta so povsem madžarska. Ali je to jezikovna svoboda?

Kako Mažari Slovake zatirajo. Ogrski naučni minister je prepovedal čitanko za drugi in tretji razred slovaških šol, ker se v uvodu govori o slovaških šolah, ko pozna zakon samo državne in ljudske šole. V čitanki je žaljeno madžarsko domoljubno čuvstvo in sicer na str. 28, kjer je molitev za domovino: »Moji mili Bog! Ponižno Te prosim, usliši mojo prošnjo, ki jo nosim v srcu: Daj, da bo vladala v moji domovini edinstvo! Daj ji razcvit in srečo v izobilju!« Na 21. strani: »Madžarskega jezika se učimo v učilnicah zato, da bi umevali, kar nam uradi in oblasti v tej govorici poročajo. Ali svoj materinski jezik imamo ljubiti nad vse in ga spoštovati.« Poleg tega se piše v rečeni čitanki po slovaško Vah namesto Vág, Orava namesto Arvá, Hron namesto Garan, Maruša namesto Maros, Dunaj namesto Duna itd. In zaradi tega se iz te šolske knjige ne more poučevati. To se je zgodilo 1. 1909. Avtor je rečeno čitanko v smislu uradnih odredb predelal in je prosil iznova, da bi bila dovoljena v pouk. Ali zastoj. Zopet je našlo madžarska vlada v njej veleizdajo in sicer v spisu »Jezik«, kjer je stalo: V naši domovini nam je potrebno in koristno poleg materinskega tudi znanje uradnega madžarskega jezika. Zato se ga učimo že v šoli, da bi v njem v življenju s pridom rabili. Ker je tu omenjen materinski jezik, je bila i ta knjiga v slovaških šolah prepovedana.

Delo madžarskega tiska ra Slovaškim. Časnik »Krajan«, ki ga izdaja »Društvo za razširjanje domovinskih spisov« v Banjski Bistrici, je prinesel nedavno tega članek: »Nezaslišano ciganstvo«, v katerem piše: »Mi ogrski Slovaki imamo našo domovino, ki je ne pustimo, in za katero so naši bratje in sinovi s požrtvovalnostjo z domovinskim duhom kri prelivali. Mi Slovaki imamo in uživamo v naši domovini one določene pravice, katere uživajo prebivalci madžarskega materinskega jezika (!), mi ne potrebujemo nobene duhovščine, nobene zveze z Moravsko, izmišljena reč je, da bi ogrska vlada kdaj na tako misel prišla. To poročilo je vsekakor napisal nekdo, ki »hoče po gosposko živeti, nič delati, samo dražiti in ugonabljati naš slovaški narod.« A ti gospodje se kruto varajo, zakaj kakor hitro bo njih igro pristno slovaško ljudstvo spoznalo, jih bo pometalo iz svojega središča. — Take nazore vsiljuje madžaronski list »pristnemu slovaškemu ljudstvu«, ki ima in uživa na Ogrskem iste pravice kakor prebivalci madžarskega jezika.

Le molčati ne. Slovaške »Narodnie Noviny« so prinesle članek z naslovom: »Le molčati ne«. Slovaki je srečal na Dunaju dva Čeha, tožil jima je in rekel: »Molčati moramo«. Čeha sta odločno ugovarjala: »Samo kričite!« V teh besedah — pravi slovaški list — bi imeli biti naš program. Ko se z vseh strani strani sveta čuje geslo samoodločevanje narodov in prihaja izpolnitev težnjah malih narodov, Slovaki težko trpe pod ogrsko vlado in tu neha program molka in velja program krika. Slovaki nočejo kršiti celokupnosti države, ali kje so dokazi, da tudi vlada izpolnjuje svoje dolžnosti do našega naroda kakor izpolnjuje naš narod svoje dolžnosti do države? Da moremo dihati, da moremo jesti in piti — ali zares i to ni skromno — kakor nam patentirani mažarski prvaki dovoljujejo, to so samo življenske pravice, katere ima vsaka živa stvar, ali to niso človeške državljanske pravice. Mažarski časniki zmerjajo avstrijske Slovane, Čeha, Poljake, Rusine z izdajalci, a nas hvalijo začenši z ministrskim predsednikom, za našo zvestobo, bojevitost in dobrosrčnost. In kaj vidim? Tupatam se odpirajo vrata ječ, pripravljajo pravice avtonomij, svoboda se jim smešlja, a nam tako hvaljenim in dobrim se zapirajo cerkvene šole. Zakaj ne? Zato, ker oni tam kriče, a mi ne kričimo niti toliko, kolikor nam dovoljujejo postave...

Iz državnega zbora.

Ministrstvo za socialno preskrbo.

Dunaj, 10. novembra. Ustavni odsek je razpravljal danes o zakonu o načrtu glede ustanovitve ministrstva za socialno preskrbo. Govorili so dr. Mataja Renner, Redlich, Makhl, Ofner, Vanek in Adler.

Interpelacije.

Poslanec dr. Korošec in tovariši so interpelirali železniškega ministra radi krivičnega in neenakega postopanja z evakuiranimi uslužbenci južne železnice.

Uprava južne železnice je drugače postopala z evakuiranimi železniškimi uslužbenci iz Tirolske in Primorske; delala je predvsem tudi razliko med Nemci in drugimi narodnostmi. Zahteva se, da uprava svoje postopanje revidira v smislu enakopravnosti in enakomernosti.

Poslanec dr. Vratovšek je interpeliral radi rekviriranja volne in predvsa na Štajerskem. Vseled pitlega pridelka lanu in konoplje je treba, da se predvso pusti pridelovalcem. Prosi za znižanje množine volne odraslih ovc, ki se ima rekvirirati, in da se volna jagnjet sploh pusti ter v obče omeji rekvizicija preko mere, ki bi vzela lastnikom čez njih lastne potrebe.

Poslanec dr. Ravnihar interpelira ministra za notranje zadeve zaradi nedovolitve ustanovitve »Društva zasebnih uradnikov in uradnic na slovenskem ozemlju« s sedežem v Ljubljani. — Dalje interpelira domobranskega ministra v zadevi konflikta, ki ga je bila imela ga. Marija Klobučarjeva, soproga c. kr. višjega dažd. sodnega svetnika v pok., s c. in kr. nadporočnikom Avgustom Stoinscheggom, županom v Rogaški Slatini, kjer je bivala iz zdravstvenih ozirov. Kot zavedna Slovenka je zahtevala, da župan govori ž nio slovensko. Župan, ki je bil takrat v uniformi c. kr. nadporočnika, pa je začel zaradi tega gospe psovati z besedami: »So ein gemeines Luder! Dort ist die Tür! Ich pflege nur mit anständigen Damen zu verkehren.« Gospa Klobučarjeva, ki je zaradi te nečuvne žalitve zahtevala zadoščenja pri c. in kr. vojaškem poveljstvu v Gradcu, tega zadoščenja še danes ni dobila. Interpelacija zahteva od domobranskega ministra, da ukrene, da dobi žaljena gospa zadoščenje v prvi vrsti od strani žaltica.

Za obnovo poškodovanih krajev.

Obnovitveni odsek je predložil svoje poročilo o vseh resolucijah, ki zahtevajo pravočasno vse potrebne odredbe, da se čim prej prične z obnovitvenimi deli v poškodovanih krajih. — Obširno poročilo se bavi o obnovitvi poljedelstva in gozdarstva in o odškodovanju obrti, industrije in trgovine. — Nimam dovolj časa, da bi mogel podati za danes kaj več iz tega utemeljevanja. — Posnemam pa, da se je izdalo za Galicijo 164.455.206 K, za 1. 1917 in 1918 je že določenih na novo 176.424.720 kron. — Dalje se pritožuje, da se za te namene določenih v proračunu 1917/18 celih 232.424.720 K, dočim je le za državne uslužbence določenih 477 milijonov. Koliko več so potrebni tisti državljani, ki so — vse izgubili in nimajo niti lastne strehe več.

Hvaležni smo odseku, da se je tako skrbno in hitro bavil s tem življenjskim vprašanjem stotisočev beguncev!

Resolucije se glase:

1. Pozivamo vlado, da izvede točne poizvedbe vseh vojnih škod po sedaj veljavnih cenah in o tem poroča odseku tekom dveh mesecev ob enem s predložitvijo točnega po enotno določenih načelih izvršenega programa o obnovitvi: zgradbeni akciji ter o obnovitvi poljedelstva, industrije in obrti v porušeni vojnih ozemljih.

2. Pozivamo vlado, da brez odloga prekrbi prebivališča za silo vsemu prebivalstvu, ki je brez strehe, kakor tudi vsem vračajočim se beguncem in evakuirancem. Kaj je v tem oziru izvršila, ima poročati odseku v teku 4 tednov.

3. Pozivamo vlado, da v vseh vojaških napravah (strelskih jarkih itd.) nabavajoči se les, ki bi sicer tam gnil, izroči tamošnjemu prebivalstvu za obnovilna dela.

4. Pozivamo vlado, da po svojih c. kr. zgradbenih uradih in ekspoziturah izdela brezplačne načrte za javna poslopja, kakor: cerkve, hiše božje in šole, občinske urade itd. po krajevnih razmerah in potrebah, oziraje se pri tem na narodne posebnosti prizadetih krajev.

5. Pozivamo vlado, da čim prej poskrbi za transportna sredstva, ki bodo potrebna za dovažanje potrebnega gradiva.

6. Pozivamo vlado, da čimprej poskrbi za povrnitev v domovino vsem zdaj v vojaški službi se nahajajočih profesionalistov v gradbeni obrti in poljedelstvu, ki bodo potrebni pri obnovitvi poškodovanih in osvobojenih krajev.

7. Pozivamo vlado, da brez odloga izplača poškodovancem za že izvršene popravne primerni državni prispevek in o tem odseku poroča tekom štirih tednov.

8. Pozivamo vlado, da vsak mesec poroča odseku o že izvršenih delih in v to porabljenih sredstvih.

Pozivamo vlado, da takoj izvrši vsa pripravljala dela, da lahko takoj, ko bo sovražnik pregnan iz zasedenih krajev, prične z obnovitveno akcijo. (Ta resolucija je bila stavljena, ko je n. pr. sovražnik imel zaseden del Goriške in Galicije.)

Predlaganih je še 11 resolucij, ki se tičejo vse Galicije in Bukovine. — Kake take resolucije, ki bi se tikala špicijsko naše Goriške, ni nobene.

Narodite »Slovenca«.

Cesar Karel rešen smrtno nevarnosti.

Avstrijo bi kmalu doletela težka nesreča. Narastli pritok Soče bi nam kmalu odnesel našega priljubljenega, neumorno delavnega monarha. Hvaležni smo Bogu iz člega srca, da nam ga je obvaroval čilega in zdravega v prospeh Avstrije in njenih dinastiji zvestih narodov.

V Ljubljani je bila danes ob 10. uri dopoldna slovesna zahvalna služba božja z zahvalno pesmijo. V vidni znak veselja, da je Bog rešil ljubljene cesarja iz smrtno nevarnosti, plapolajo po Ljubljani zastave.

× × ×

Gorica, 10. nov. (K. u.) Njegovo Veličanstvo cesar se je danes z bolgarskim kraljem mudil v Gorici in v Palmanovu. Pri povratku je cesarjev avtomobil, ko so se hoteli prepeljati preko neke Soče spremljajočih rek, običal, ter ga ni bilo mogoče spraviti iz struge. Cesarjev telesni lovec Reisenbichler in gardni stražmojster Tomek sta skušala tedaj, da bi prenesla cesarja na breg. Pri tem pa se je podrl jez, na katerem je stal telesni lovec in je bil le-ta odplavljen. Cesar ni spustil telesnega lovca v tej življenjski nevarnosti in so ga pri tem istotako notežili za sabo visoki valovi reke ter z njim že omenjenega gardnega stražmojstra Tomka. Cesarja z obema drugima so valovi gnali precejšen kos naprej. Hvala požrtvovalnemu, brezprimerno zvestemu zadržanju njegovega spremstva, predvsem princa Feliksa Parmškega, ki se je takoj vrget v valove, je bil cesar po daljših privadevanjih zopet soravrljen na suho. — Cesar se dobro počuti.

Gorica, 10. novembra. (K. u.) Cesar se je danes z bolgarskim kraljem mudil v Gorici in Palmanovu. Vozrje sta se udeležila tudi bolgarska princa Boris in Ciril ter Feliks Parmski. V goriški stolnici sta zavezniška vladarja prisostvovala izredno danljivi božji službi. Iz Palmanove je nadaljeval car Ferdinand po načrtu svoje notovanje na fronto, dočim je cesar Karel v prostoru pri Strassoldu in Červinanu nadzoroval mimo korakajoče čete. Na povratni vožnji v cesarjev stan so hoteli blizu Rude voziti preko struge hudournika, ki teče vzporedno s Sočo in ki je bil pred malo gnevi še suh. Pri tem je začel cesarjev telesni avto nad malim jezum v globoko vodo, vsled česar je odpovedal motor. Nato so poizkusili izvlačiti cesarjev voz iz vode s pomočjo tovrstnega avtomobila. Toda tudi ta voz je vsled kratkega stila običal. Telesni lovec Reisenbichler in stražmojster telesne garde Tomek sta šla nato v vodo, da preneseta cesarja na suho. Pri tem se je zgodila nesreča, ki je ravno v drugih avtomobilih dospelo osobje spremstva napolnila z grozo: pod telesnim lovcom so se kameni jezju podrli. V naslednjem trenutku je telesnega lovca zgrabil vrtnec in ga potegnil v visoko naraslo vodo. Ko je cesar videl svojega slugo v nevarnosti, ga ni hotel izpustiti, kakor tudi gardni tražmojster Tomek ni. Zpustil cesarja. Tako je voda vse tri potegnila preko jezju in jih nesla proti reki, Princ Feliks Parmski, cesarjev svak, čegar avto je ravnokar dospel na breg, se je kot prvi vrget v kožuho in vsi opremi v vodo, da reši cesarja. Vsled te junaške odločitve in neprimerljivo požrtvovalnega obnašanja spremstva se je po trdih naporih končno nosrečilo, spravili cesarja na varno. Cesar Karel, princ Feliks Parmski, telesni lovec Reisenbichler in gardni stražmojsters Tomek o trdno držali drug drugega. Častnik, ki je ta dan vodil avto, je tudi skočil v vodo. Vse je končno voda zanesla do vrbe ob bregu struge, katere so se oprijeli. Medtem sta hitela dva častnika ob reki nizzol, da rešita cesarja in njegove tovariše v nesreči. Prvi drog se je na izkazal kot prekratek. Končno so našli v bližnjem močvirju težak tram, ki so ga z neizmerim naporom spravili v reko. Obrežje je silno oviralo reševalno delo. V deroče valove reke je brez pomisleka skočilo še več šoferjev, da pomorejo napraviti zvezo do mesta, kjer so bili ponesrečenci. Cesar, ki se je držal za vrbo ter se je z njo vred večkrat pogreznil v vodo, ni niti za hip izgubil prisotnosti duha. Na klice svojih rešiteljev je odgovarjal mirno in gotovo.

Ko je bila po dolgih minutah napravljena zveza med bregom in zibajočo se vrbo, je cesar najprej mislil na svojega svaka in svoje zveste tovariše v nesreči. Treba je bilo najodločnejšega poziva, da je cesar kot prvi ob tramu splaval na breg. Tu je počakal toliko časa, da so bili rešeni tudi vsi ostali. Medtem se je že zmrčilo.

»To je ravno vojna, ki marsikaj zahteva«, je menil cesar, ko je sedel v avto, da se ves premočen pelje v svoj stan. Še to noč je sprejema običajna naznanila. Cesarico, ki je kakor vedno pričakovala cesarja, so z vso previdnostjo obvestili o dogodku. Z najiskrenejšimi besedami se je zahvaljevala vsem, ki so sodelovali pri rešitvi njenega cesarskega soproga.

Gorica, 11. novembra. (K. u.) Cesar in cesarica sta obiskala danes skega carja.

Gosposka zbornica.

Dunaj, 11. nov. (K. u.) Prihodnja seja gosposke zbornice se vrši v torek, 13. t. m., ob 3. uri popoldne. Dnevni red: Izjava povodom cesarjeve rešitve iz resne smrtno nevarnosti.

Izreden ministrski svet.

Dunaj, 11. nov. (K. u.) Pod vtisom poročila o rešitvi cesarja Karla iz smrtno nevarnosti se je sešel danes ministrski svet na izredno sejo, da da duška svoji najiskrenejši hvaležnosti, ker je božja previdnost rešila vzvišeno osebo vroče ljubljene vladarja iz strašne nevarnosti in odvrgla od avstrijskih narodov toliko nesrečo.

Veselje v Celovcu.

Celovec, 11. novembra. (K. u.) Povodom srečne rešitve cesarja Karla iz smrtno nevarnosti in osvoboditve koroških meja se je danes vršila v stolnici pontifikalna služba božja z zahvalno pesmijo. Po mestu vihralo zastave.

Cesar Viljem v Gorici.

Gorica, 11. novembra. (K. u.) Nemški cesar se je pripeljal danes na jugozahodno pozorišče. Na neki mali postaji na Krasu j esprejel cesar in kralj Karel svojega prijatelja in zaveznika. Pri sprejemu so bili tudi navzoči nadvojvodi Maks Friderik in Evgen in princ Feliks Parmski.

Zvezne armade ob Piave. — Asiago, Belluno in Vidor v naših rokah.

V soboto in v nedeljo so poročali uradno z Dunaja in iz Berlina, da se je zrušila tudi italijanska bojna črta v Suganski dolini in da so se čete maršala Conrada polastile Asiaga, v katerem so se bili poulični boji. Zvezne armade so vrgle Italijane, ki so se ustavljali zahodno od Livence. Od Susegana do morja so prišle zvezne armade do Piave.

V gorah operacije uspešno napredujejo. Tam so operacije zelo težavne, ker so se bili na vrhah do 2000 metrov in čez Belluno, glavno mesto province Belluno na Benečanskem so naši že tudi zasedli. Iz province Belluno je v mirnih časih veliko italijanskih zidarjev in delavcev delalo pri nas in v Nemčiji.

V »Sedmih občinah« so naši voji iztrgali Italijanom važne višinske postojanke.

Obkolba Italijanov z dveh strani je torej vedno bolj napredovala; Italijani so se morali ustaviti, da nekoliko olajšajo hudi pritisk na njih umik z dveh strani. Italijani so poslali v boj proti našim oddelkom, ki so napredovali od Asiago v vzhodni smeri, močne sile, ki se jim je pa le na eni točki posrečilo, da so naše nekoliko nazaj potisnili. Na potek nadajnega našega strateškega napredovanja ta »bojna epizoda« pač ne bo učinkovala. Italijani se je pričel tudi ob spodnjem teku reke Piave boriti.

Prezgodaj bi bilo že zdaj trditi, da nameravajo Italijani že pri Piave ustaviti svoj umik; premikalno vojsko v stoječo vojsko. Obrambo izpremeniti v napad, je zelo sitna reč, tako je rekel že Napoleon I. Položaj italijanske armade je silno težaven, ker naši nanjo neprestano pritiskajo in groze tako njenemu levemu krilu in celo njenemu hrbtu.

Ako so se Italijani kljub za nje neugodnemu strateškemu položaju odločili, da se ustavijo za reko Piave, so pač merodajni notranje politični razlogi za to; na narod seveda neugodno vpliva ker Italijani popuščajo sovražniku toliko zemlje. Mogoče je le, da bodo Italijani poskušali žilavo braniti črto Piave. Reka Piave izvira pri Monte Paralba. Teče v ozki soteski, nad Belluno prestopi v približno 40 km dolgo in 5 do 10 km široko, zelo rodovito kotlino, ki se pri Feltru zopet zapre. Med Feltru in Pederebbo prebije tesno dolino, nato zapusti gore; a šele pri Neversl doseže pravo ravan. Reka se cepi v več strug in teče v 2000 do 3500 metrov široki strugi. V spodnjem teku je regulirana struga 70 do 200 metrov široka. Pod Pederebbo vodi čez njo več mostov: tri kilometre pod Nerverso, pri Ponte di Fiave in pri S. Dona di Piave vodijo čez reko železniški in cestni mostovi; približno 5 km pod Pederebbo pa še cestni most. Do ovinka pri Nerversi je ozemlje ravno z vsemi znaki italijanske poljedelske kulture: poljedelstvo, sadje, reja, vinogradišča. Za reko bi se armada preskrbovala po cestah in železnicah, ki se križajo v Treviso in v Mestre. V smeri Piave vodijo štiri železniške črte, ki jih križajo dve železniški progi z vzhoda proti zahodu iz Verone,

ki bo pač v slučaju bitke pri Piave tvorila glavni rezervoar obrambni armadi. Na francosko-flandrijskem bojišču so v soboto razbremenjevali Italijane njih zavzete z močnimi napadi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 10. novembra. Uradno:

V veliki borbi z orožjem na Benečanskem prodirajo zavzete večno bolj plohoko v sovražno deželo. Močne avstrijske in nemške sile so se pri spodnjem toku Piave. Sovražne zadnje oddelke smo vrtili, kjer so se ustavili.

Po desetdnevnih težkih borbah v gorah, ki so se pričeli z naskokom in z osvojitvijo Mt. Paralba, dosegli višek z zavzetjem urdb, ki gospodarijo najzgornejši dolini Piave, je pridobila 94. pehotna divizija včeraj Vigo in Pieve di Cadore. Divizija, katere bojna moč in žilava vsiljenost sta premagali največje težave, je ujela 10.900 mož, zaplenila 84 topov, nešteto strojnih pušk in metalcev min.

V dolini Cordevole smo zasedli Agordo.

Polom stare italijanske bojne črte se je razširil zdaj tudi na Sugansko dolino in na vzhodni del »Sedmerih občin«.

Čele maršala Conrada pl. Hötzen-dorfa prodirajo vzhodno od Borgo proti meji in so se v ljutih pouličnih borbah polastile mesta Asiago.

Dunaj, 10. nov. zvečer. (K. u.) Na Benečanskem smo napredovali.

Pri Asiagu smo odbili močne protinapade Italijanov.

Dunaj, 11. nov. Uradno:

Pri spodnjem toku Piave

se pripravljajo Italijani na obrambo.

V gorah operacije uspešno napredovanje.

Belluno je v naših rokah.

V »Sedmih občinah« smo vzeli važne višinske postojanke. Močni italijanski napadi, pri katerih je izgubil sovražnik več sto ujetnikov, se niso nikjer ustalili; iz-
vzemši neke krajno omejene epizode.

Dunaj, 11. novembra zvečer. Uradno:

Pri Piave smo vzeli na levem bregu utrjeno moščišče Vidor.

Na obeh straneh Suganske doline in v Sedmih občinah napredujemo.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 10. novembra. Veliki glavni stan:

Avstrijske čete so prodirale v Val Sugani in ob zgornji Piavi. Po ljutih pouličnih bojih so vzele Asiago.

Italijanske zadnje čete, ki so se ponovno postavile v boj na robovih gora in na nižini ob rekah zahodno Livence, so vrgli nazaj.

Zvezne armade so od Susegana do morja dosegle Piave.

Berlin, 10. nov. zvečer. (K. u.) V Italiji nadaljujemo preganjanje v gorah.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 11. nov. Veliki glavni stan:

Močne italijanske sile so se vrgle proti oddelkom, ki so prodirali proti vzhodu; na neki točki so jih potisnili nekoliko nazaj.

Zvezne čete so vzele Belluno. Pri spodnjem toku Piave se je pričel sovražnik bojevati.

Berlin, 11. novembra, zvečer. (K. ur.) V Sedmih občinah in v Suganski dolini smo v bojih napredovali. Naše čete so z naskokom vzele moščišče Vidor na vzhodnem bregu Piave, ki ga je bil sovražnik žilavo branil.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Italijansko uradno poročilo.

11. novembra. Včeraj, ko se je dani, je sovražnik po pripravi s topovi, ki se je pričela predsinoči, prekoraj našo opazovalno črto v okolici Asiago in napadel naše zadnje varnostne oddelke pri Callio in na Monte Ferrato (točka 1116). Živahno so se bili, a sovražnik je postojanko zasedel. Deli naših čet in oddelki brigad iz Pise (29. in 30. polk) in 5. bersaglierski polk so z odločnimi protinapadi osvojili nazaj, kar smo bili izgubili; potisnili so sovražnika nazaj in ujeli do 100 mož. Sovražni prednji oddelki, s katerim smo se spopadli v kraju Tezze (Val Sugana), smo hitro napadli in ujeli. Pri Piave so trčile naše varnostne čete na sovražne oddelke, ki so napadle naše na višinah Valdobbiadene; vrgli smo jih. Nato so prekoračili reko in uničili most pri Viduru. Pri srednjem in spodnjem toku Piave so streljali s topovi in s strojnimi puškami.

Gromenje topov v Dolomitih.

Monakovo, 9. novembra. Na Bavarskem so čuli gromenje topov z Dolomitov.

Za Benetke.

Italijanska bramba se je zrušila sedaj tudi v Suganski dolini in vzhodnem delu Sedmih občin. Naše čete so

zasedle Asiago in goro Paralba. To je velike strateške važnosti, ker je sedaj italijanska postojanka ob Piavi ogrožena od zapada in od strani. Ako vpoštevamo, da znašajo dosedanje italijanske izgube že najmanj 400.000 do 450.000 mož in 2500 topov, torej dobro tretjino vseh čet, tedaj je jasno, da potrebujejo Italijani nekaj časa, predno bodo mogli vsaj deloma izpolniti zevajoče vrzeli. To kakor tudi strateški razlogi govore za to, da bi se Italijani ustavili šele za Adižo. Toda Benetke! Lahko si je misliti, kako neizrečeno bridko bi moral občutiti italijanski narod, ako bi se morale Benetke prepustiti sovražniku. Namesto da bi Italijani zasedli Trst, za kar so šli v vojno, bi pa avstro-ogrski čete vkorakale v Benetke in na Markovem stolpu bi zopet vihrala avstrijska zastava! Kljub vsem strateškim in drugim razlogom je tedaj mogoče, da se italijansko vojno vodstvo odloči za obrambo piavske črte, ki tvori na severu Benetk razmeroma najugodnejši brambni odsek. A lahka ta odločitev ne bo.

Zavzetje Pieve di Cadore.

Dunaj, 10. novembra. (Kor. ur.) Vojni tiskovni stan: Včeraj so avstrijske čete vkorakale v Tizianov rojstni kraj Pieve di Cadore, ki je precej trpel, ker so Italijani razstrelili utrdbe in zaloge streliva. Nad poldrugo leto je c. in kr. 94. pehotna divizija, več mesecev vztrajajoč v snegu in v ledu, od Monte Paralba do Pontaveljske doline branila mejo proti vsakemu napadu Italijanov; na več krajih je z lastnimi črtami že napredovala v sovražno deželo. Tvorila je desno krilno skupino armade maršala barona pl. Kroatina. Ko je razbila postojanko Plöcken, za katero so se tolikokrat trdo bili — zadošča, če opozorimo na imeni Veliki, Mali Pal in Cellonkofel — si je izsilila pot skozi težavno gorovje ob zgornjem Tilmentu. Pod svojim voditeljem generalnim majorjem Lawrowskim so vzeli njeni hrabri bataljoni, med njimi vrta črna vojska, postojanke v prelazih, ki so jih Italijani zelo branili. Z naskoki so se včeraj polastili sovražnih utrdb na Col Rementera (1914 metrov), na Monte Tudajo (2115 metrov); zadnji vrh zapira ceste, ki vodijo iz Auronzo in iz sedla Piave in južno od tam ležečo skupino utrdb pri Vigo. Pot v Pieve di Cadore so si odprli.

Besen bobneči ogenj je sprejel pehoto, ki je ta kraj napadla, a nasproti pehoti, ki je žilavo napredovala, se sovražnik ni držal. Številni poki so naznanjali, da sovražnik svoje utrdbe in zaloge razstreljuje. Hrabre čete so le včeraj ujeli 34 častnikov in do 5000 mož; zaplenile so pa 21 topov. Njih čini se morejo tembolj ceniti, ker so na več točkah razdrli Italijani ceste, da bi bili napredovanje naših čet zavirali in ker so morali v bojih pogrešati podporo vozečega topništva. Med napredovanjem napada ob Buchensteina čez Caprille bojne črte maršala barona pl. Conrada je prekoračilo neko krdelo Agordo v dolini Cordevole. Sovražnik se že tudi umika iz postojank na sedlu Brocon jugozahodno od Fiera di Primiero, v Val Sugana in z vzhodnega pozorišča v »Sedmih občinah«. Čete, ki so prodirale v prostor Val Sugana, so zasedle Monte Cimmon severovzhodno od Val Sugana in Monte Nos. V boju z močnimi sovražnimi zadnjimi oddelki so vzele Asiago; ko so ga svojčas bili Italijani brez boja zasedli, so to iztrobili v svet kot posebno junaško dejanje. Naša hrabro vodena in zmagovita zračna polzvedba je dosegla, da se v ale močne čete in pripraga iz prostora kotline Veldro-Belluno.

Naši pomorski letalci v 12. soški bitki.

»Fremdenblatt« poroča:

Dvanajsta soška bitka je postavila la-
dijskega poročnika Banfielda in njegove

Italijansko bojišče.

letalce pred velevažne in obsežne naloge. Postaja pomorskih letal, katere poveljnik je Banfield, je morala poizvedovati nad gradeškim in ždobskim legunskim ozemljem, dognati utrdbe in baterije, sovražne divizije za Tilmentom ter paziti na sovražne mine. Razen tega je bilo treba na raznih važnih železniških križiščih motiti italijanski promet. Z vsem tem so morali letalci naši obsežni ofenzivi pripraviti pot.

Ko je buknilo pri Tolminu, so naši letalci takoj posegli vmes. Prvi dan je sicer vreme zabranjevalo vsako letalsko delavnost, toda že 25. oktobra so razvili naši letalci vso svojo spretnost in moč. Poizvedeli so za italijanske podkope in vrgli na kolodvor v Ronkih 2 toni bomb. Zjutraj 26. so vrgli na Villo Vicentino poldrugo tonno bomb in opazovali velike požare; popoldne je pa eno brodovje poseglo v boje na Fajtovem hribu. Eno tonno bomb so prejele baterijske postojanke pri Novi vasi, nakar so se spustili letalci niže in obstreljevali italijansko infanterijo s strojnimi puškami.

V boju s sovražnimi letalci se je moglo eno naših letal spustiti na tla, naši letalci so pa zbili na tla eno francosko letalo.

Od 3. do 4. ure popoldne so podpirala našo pehoto štiri velika letala v spremstvu dveh pomorskih in dveh ar-
009 op 009 avijazij. Telet pizksoaj quipum metrov so padale na sovražnika 150 kg bombe, ki so se raztreskavale s silo 30 in 42 cm granat.

27. oktobra popoldne so naši letalci napadli baradni tabor v Dolju. Tedaj so tudi prinesli prva naznanila o začetku italijanskega umikanja. Ta naznanila so bila za važne odločitve našega vodstva največjega pomena. Drugi piloti so videli, kako so Italijani v naglici svoje baterije iz Dolja in v Sv. Martinu je videl neki letalec, kako so Italijani razstreljevali svoje topove.

Dne 28. oktobra je bilo zopet slabo vreme, 29. so pa letalci nadaljevali svoje delo. Ugotovili so premikanje čet iz Palmanove proti Červinjanu. Ob Zdobu so že začeli z razstreljevanji, v Gradežu so stale pripravljene prevozne ladje, ladje vlačilke topničarke; tudi tu se je vse pripravljalo na umikanje. 400 in 600 metrov globoko so se spuščali letalci in metali na korakajoče kolone plinske bombe s silo naših težkih možnarskih izstrelkov.

29. oktober je bil za naše mornariške letalce bojni dan prve vrste. Ob 9. uri zjutraj je napadlo brodovje osmih velikih letal pri Latisani, ob 10. je drugo brodovje bombardiralo čete, ki so se kupile ob prehodih čez Tilment, ob pol 1. in 4. ure popoldne so nadaljna brodovja poletela nad Latisano.

30. oktobra slabo vreme, 31. je šest letal prodrlo do Livence, malo kilometrov pred Piavo. Bombardirali smo železniške zgradbe v Latisani.

V zračnem boju smo izgubili eno letalo.

1. novembra je pet velikih bojnih letal napadlo Treviso in vrglo na mesto, ki je bilo važno prometno križišče, več težkih bomb.

Cadornov naslednik.

Cadornov naslednik, general Diatz, je bil rojen leta 1861. v Neapolju. Mož je popolnoma nova oseba. Takega ugleda in slovesa, kakršnega je imel Cadorna, nima. Izborbo je vodil 23. armadni zbor.

Pomoč sporazuma.

Amsterdam, 10. novembra. »Allgem. Handelsblad« ne veruje, da bi mogla angleško-francoska armada s 50.000 možmi pomagati Italijanom, četudi jim pošljejo še nekaj tisoč mož več. Sporazum mora poslati v Italijo stotisoče, da kaj opravi, a če to more, ne da oslabi pozorišča na Francoskem, je pa druga reč.

Angleška pomoč Italiji.

London, 10. novembra. (K. u.) Reuter: »Yorkshire Post« izvaja: V vsakem oziru moramo podpirati Italijo v zahtevi, da zopet dobi »Italia irredenta«. Da smo za to pripravljeni, dokazuje naglica, s katero so prišle angleške čete v Italijo. Zavzete brez dvoma brez dvoma tevtovski udarec s silo vzdržali.

Vpoklici Italijanov iz nevtralnega ozemlja.

Lugano, 9. novembra. (K. u.) Italija vpoklicuje porabljive in dosegljive podanike iz nevtralnega ozemlja. Prebrane letnike od leta 1874 do 1899 zdaj hitro vpoklicujejo.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 10. nov. zvečer: Na Flandrijskem so se krvavo zrušili močni angleški napadi med Poelkappelle in Paschendaale v našem obrambnem odseku.

Berlin, 11. nov. Veliki glavni stan:

Vojna skupina kraljeviča Rupreta Bavarskega.

Udrtinsko ozemlje med Poel-Cappelle in Paschendaale je tvorilo včeraj zopet pozorišče ljute borbe. Anglež je poslal svoje divizije na boj, da bi bil pridobil višinsko ozemlje severno od Paschendaale. V globokih vrstah so nastopili njegovi polki na napadalni črti, vdrli v naš obrambni odsek in napredovali proti višinam. Tam so zadeli na protisunek pomorskih in zahodno pruskih bataljonov, ki so jih vrgli. Sovražnik je ponovil petkrat svoje napade; v obrambnem streljanju našega topništva so se večinoma razblinili že pred našimi črtami. Kier je pridobil sovražnik na prostoru, da je pobila pehota z golim orožjem. Braniborske čete so planile za sovražnikom in mu izrgale dele njegovih izpadnih postojank. Topovska borba se je nadaljevala do večera in se je razširila tudi na odseke, ki meje z napadalnim čem.

Delni napad, ki so ga bili Angleži zvečer vzhodno od Zonnebeke izvedli, se je izjalovil.

Včerašnja bitka na Flandrijskem je stala sovražnika težke izgube; ujeli smo 100 mož.

Naš lastni poizvedovalni snec južno od Richebourga nam je pridobil na ujetnikih ene častnika in 10 Portugalcev.

Uspeli smo v borbah na predpolju v Artois in pri St. Quentinu.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Pri gozdu Chaume so podnevi močnejše streljali. Število ujetih Francozov dne 9. t. m. se je zvišalo na 8 častnikov in 280 mož.

Vojna skupina vojvoda Alberta Virmberžana.

Lastne naskakovalne čete so se vrnile s posrečenega podjetja na Hartmannsweilerkopfu s 37 francoskimi lovci.

× × ×

Poročnik Wütschhoff je priporil svojo 26. zmagu v zraku.

Berlin, 11. novembra, zvečer. (K. ur.) Severozahodno od Paschendaale se je krvavo zrušil angleški delni napad.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Mirovni predlog nove ruske vlade.

Petrograd, 9. nov. (K. u.) Kongres delavskih in vojaških svetov je sprejel podlago mirovnega predloga, ki pravi, da po revoluciji 6. in 7. novembra ustvarjena vlada delavcev in kmetov, opirajoč se na delavski in vojaški svet, predlaga vladam vseh vojujočih se držav, naj prično takoj predposvetovanja o demokratičnem in pravičnem miru. Vlada je mnenja, da mora biti demokratičen, pravičen mir, ki ga želi večina vseh delavskih razredov vseh vsled vojne izmučenih držav, takojšen mir brez aneksij, to se pravi, brez prilastitve tujega ozemlja in brez nasilne pripojitve tujih narodnosti.

Pod aneksijami in nasilno prilastitvijo razumeva vlada vsako pripojitev kake male, slabotne narodnosti kake veliki močnici državi brez njenega privoljenja, neodvisno od stopnje njene civilizacije in njene zemljepisne lege, bodisi v Evropi, ali onstran morja.

Nasilno pridržanje kakega naroda po kake državi, upirati se dovolitvi pravice ljudskega glasovanja prebivalstvu, upirati se povrnitvi čet, končno, upirati se pravici ureditve svoje politične vladne gblike, to je aneksija ali nasilna prilastitev.

Vlada slovesno razglasi svoj sklep, da podpiše mir, ki napravi pod imenovanimi, za vse narodnosti pravični pogoj tej ureditve svoje politične vladne oblike, to imenovanih pogojev ni smatrati za končne. Vlada je pripravljena, razmotrivati o

vseh drugih mirovnih pogojih in vztraja le pri tem, da naj bodo ti pogoji od dotičnih vojujočih se držav predlagani jasno in kar najhitreje.

Vlada odpravlja s svoje strani vso tajno diplomacijo in podkreplja svoj trdni sklep, da hoče voditi mirovna pogajanja javno pred vsem svetom in objaviti vse od vlade veleposelstnikov in kapitalističnih razredov od februarja do 7. nov. odobrene ali sklenjene tajne pogodbe.

Vlada izjavlja te pogoje za ničeve in neveljavne, v kolikor priznavajo veleposelstnikom ali kapitalistom prednosti in predprave s tem, da vzdržujejo ali pomnožujejo od Velikorusov izvršene aneksije.

Vlada predlaga vladam vseh vojujočih se držav, naj sklenejo takoj premirje za tri mesece, ki bodo zadostovali, da se dovedejo mirovna pogajanja do dobrega zaključka. Dalje predlaga, da naj se udeležijo mirovnih posvetovanj vse narodnosti ali narodi, ki so bili zapleteni v vojno ali pa trpe vsled nje in da naj se skliče konferenca iz zastopnikov vseh narodov sveta, da bo končno sprejela izdelane mirovne pogoje.

Predlagajoč vsem vojujočim se državam te mirovne predloge, se obrača začasna vlada delavcev in kmetov Rusije posebno na razredno zavedne delavce treh največjih kulturnih narodov sveta, namreč Anglije, Francije in Nemčije, ki imajo za stvar napredka in socializma največje zasluge in bodo razumeli probleme, ki se razvijajo pred njimi — probleme osvoboditve človeštva od vojnih strahot. Vlada je prepričana, da bodo z dejanskjo, samozavezno energijo pomagali dovršiti mirovno delo in rešiti vse delavske razrede izkoriščanja.

Podrobnosti o revoluciji.

Petrograd, 9. novembra. (K. u.) Agencija: Po zadnjih poročilih se je od petrogradskega sovjeta organizirano gibanje vršilo tako: Revolucija se je pričela zvečer 6. t. m. z zasedenjem brzojavnega urada in petrogradske agenture. Tekom noči so zasedli kolodvore in banke. Dne 7. ob 10. uri dopoldne je proklamacija vojaškega revolucionarnega odseka mogla razglasiti padec prejšnje vlade in prehod oblasti v roke sovjeta. Stara vlada je v zimski palači sicer še dalje zborovala in Kerenskij je ostal celo noč do 7. ure zjutraj v uradu petrogradskega generalnega štaba z generalom Mankovskim, ki je opravljal posle vojnega ministra. Sovjet dotlej proti stari vladi ni ničesar poskušal. Od 7. ure zjutraj se je izgubila sled za Kerenskijem. Med tem časom pa je bil zavod Samobery, sedež petrogradskega sovjeta in vojaškega revolucionarnega odseka, izredno oblegan. Močna oborožena sila je imela zasedeno notranjost poslopja in ga je obdala. Več oklopnih avtomobilov, ki so bili opremljeni s topovi, je varovalo glavni stan sovjeta. Ko je došel Ljening tja, so ga navdušeno sprejeli. Postavil je revolucionarski odsek in dal povelje, naj se zasedejo kolodvori in vladna poslopja. Iz Kronštada so došli oddelki mornariških vojakov, nato je prišel parnik »Aurora«. Proti 5. uri popoldne je bil sovjet gospodar celega mesta. Izdal je nalog, naj se izolira zimska palača, v kateri je ostala skoro vsa vlada. Vojaški oddelki so zasedli vse dohode, barikade so bile hitro napravljene. Ob 8. uri so oblegovanci predlagali ministrom, naj zapuste zimsko palačo in so dovolili rok 20 minut. Ministri pa so odklonili. Kmalu je bila palača popolnoma obkoljena, vendar je oblegovalec zadrževal ogenj strojnih pušk branilcev.

Vsled odpora palačne garde sta na Nevu zasidrani dve torpedovki oddali štiri topovske strele, istočasno so pričeli na poslopje streljati oklopni avtomobili. Medtem so prihite iz Helsingforsa štirje torpedni rušilci, en polagalec min in več iskalcev min s četami, ki so se takoj udeležile operacij proti zimski palači. Proti 2. uri zjutraj se je posrečilo vdreti v palačo.

Ljeningovi načrti.

Glasom vesti iz Stockholma smatrajo ondi Ljeningovo revolucijo kot ugodno za mir. Nespametno je govoriti tu o delu nemških agentov. Najboljši agitator za Ljeninga je bila vojna sama. Ljening hoče mir za vsako ceno, da bo mogel začeti socialno vojno.

Kerenskij koraka proti Petrogradu.

Amsterdam, 10. novembra. (Kor. ur.) »Allgemeen Handelsblad« objavlja brzojavko iz Petrograda, da so zapovedali Kerenskij, Kornilov in Kaledin četam prodirati proti Petrogradu. — »Daily News« poročajo, da nasprotujejo boljševiki vsakemu posebnemu miru z imperialisti vsake dežele, a da tudi ne nameravajo podpirati nikakih stremeljenj, o katerih sodijo, da so imperialistične.

Buchanan ni zapustil Petrograda.

Stockholm, 10. novembra. Listi javljajo: Poročilo, da bi bil odpotoval angleški veleposlanik Buchanan iz Petrograda, ni resnično. Buchanan je res nameraval odpotovati iz Petrograda, a je končno le

sklenil, da ostane. Listi objavljajo poročilo »Morning Post«, da angleška vlada nove ruske vlade ne pripozna.

Angleži in Amerikanci zapustili Petrograd.

Stockholm, 10. novembra. Vsi angleški zasebniki so zapustili Petrograd. Ameriško poslanstvo je že prejšnji teden odpotovalo v Moskvo.

London, 10. novembra. Reuter poroča iz Petrograda: Zastopniki entente so se v angleškem poslanstvu posvetovali o vprašanju varnosti tujih naselbin.

Nikolaj Nikolajevič pri kozakih.

Koln, 10. novembra. Iz Haparande: Velik knez Nikolaj Nikolajevič je prišel k poveljniku Kaledinu. Oba čakata ugodnega trenutka, da izvedeta nov preobrat, s katerim bi uvedla monarhijo.

Konec vojske se bliža.

Bern, 10. novembra. Lausanska »Revue« pravi: Najstrašnejša nesreča, katere se je moral spopasti bati, se je zgodila v Petrogradu. Na posledice posebnega miru z Rusijo naj se niti ne misli. Cesarja Viljem in Karel sta dobro pretehtala, ko sta nedavno trdila, da se bliža vojska koncu.

Sovjet za mir brez aneksij in odškodnin in za premirje.

Petrograd, 11. novembra. (K. u.) Sovjet je na svojem kongresu sklenil, naj se sklene mir brez aneksij in odškodnin ter trimesečno premirje, da se začne pogajanja.

Uradniki ruskih ministerstev ustavili delo.

London, 11. nov. (K. u.) Reuter poroča iz Petrograda 9. t. m.: Vsi uradniki zunanega, finančnega in trgovskega ministristva so ustavili delo.

Verhovski — diktator v Rusiji?

Kodanj, 11. novembra. (Kor. ur.) Izvestja poročajo iz Helsingforsa, da je imenovan nedavno odstavljeni vojni minister general Verhovski za diktatorja.

Ljening in Trockij na čelu Rusije.

Kodanj, 11. novembra. (Kor. ur.) Petrogradski dopisnik norveškega lista »Tidens Teng« brzojavlja: Delavski in vojaški svet sta ustanovila odbor, čegar predsednik je Ljening, ki zavzema obenem mesto ministrskega predsednika. Trockij je zunanji minister. Tudi vsi ostali ministri so maksimalisti. Svet je trenutno gospodar položaja v Petrogradu. Po cestah patrolirajo vojaki. Kerenskij je z Aleksejevom in Kornilovom v glavnem stanu. Iz Moskve poročajo, da so tudi ondi dobili krnilo v roke maksimalisti.

Nolranja politika.

Preiskava v Möllersdorfu.

»Narodni Listy« poročajo, da se vrši stroga preiskava o razmerah v vojaški jetnišnici v Möllersdorfu, kjer je umrlo vsled nezadostne hrane in nalezljivih bolezni veliko jetnikov. V Pragi sta že bila zaslišana dr. Rašin in urednik Špatny, ki sta podala obilo obtežujočih izpovedij. Preiskava se bo nadaljevala, kajti povabljenih je veliko prič, ki so bile same v Möllersdorfu v onih nesrečnih časih. (Do februarja t. l. niti politični jetniki niso smeli imeti n. pr. svojega perila, ne svoje postelje, ne svoje hrane, niso mogli sprejemati od zunaj poštnih zavojev z jedili itd. Šele po nadzorovanju vojnega ministra se je vse to spremenilo na boljše. Naš Grafenauer je preživel tam celih pet mesecev takega groznega življenja, dočim sta prišla dr. Kramar in dr. Rašin že v nove, boljše odnošaje.

Glavni urednik frankovske »Hrvatske« zaupnik ogrskega ministristva.

Starčevićanski poslanec Peršić je v četrtkovni seji hrvatskega sabora razkril, da je bil glavni urednik frankovske »Hrvatske«, dr. Vladimir Sachs, oproščen kot zaupnik ogrskega hrvatsko-slavonskega ministristva od črnovojniške službe. In sicer pod Zichijem. Prečital je tozadevno avtentično pismo honvednega ministristva. Frankovci so se ob čitanju tega pisma demonstrativno korporativno odstranili iz zbornice.

Vsenemški poslanec Malik se vrne iz ruskega ujetništva.

Dunaj, 10. nov. Zunanji minister grof Czernin je sporočil posl. dr. Heilingerja, da se vrne poslanec Malik kot invalid potom izmenjave iz ruskega ujetništva.

Dnevne novice.

Rojstni dan dr. Kreka. »Jugoslovani« poročajo: Od l. 1888 dalje je imenik kranjske duhovščine vsako leto oznanjal, da je bil pokojni dr. Krek rojen na božične praznike. Gosp. župnik pri Sv. Gregoriju je pogledal v krstno knjigo in tam stoji, da je bil pokojni Janez Evangelist rojen dne 27. novembra 1865.

+ Češki agrarci so umaknili svoj kulturno-bojni predlog. Češkemu katol. nar. »Našincu« brzojavljajo z Dunaja: »Phylanec Stanek in tovariši so umaknili znani cerkveno politični predlog čeških agrarcev (za odpravo patronata, štolnine, celibata), predlog o volitvi škofov in župnikov, o liturgičnem jeziku. So pač spregledali, da so se temeljito blamirali.«

+ 45letnico mašništva je obhajal pretečeno soboto, 3. novembra, vikar novomeškega frančiškanskega samostana, vlč. g. P. Konstantin Luser, bivši provincialni redovne pokrajine, generalni vizitator, lektor bogoslovja itd. Mnogozasluznemu g. patru, ki se nahaja sedaj v svojem ljubljenskem rojstnem mestu, želimo še mnogo veselih in zadovoljnih let, da bi v današnji moški čilosti in trdnem zdravju srečno dočakal tudi 50- in 60letni mašniški jubilej!

+ Naša valuta je poskočila 10. t. m. v Stockholmu za 20 odstotkov, v Berlinu za 30 odstotkov. Z ozirom na to dejstvo bi se morale takoj pri nas v tej izmeri tudi najvišje cene znižati.

— Red železne krone 3. razreda z vojno dekoracijo in meči je podelil cesar generalnemu majorju nadvojvodi Henriku Ferdinandu v priznanje hrabrega obnašanja in izvrstnega službovanja pred sovražnikom.

— Odlikovanje slovenskega generala. Najvišje pohvalno priznanje je dobil generalni major Dominik Zagar.

— Odlikovanja. V drugič je dobil ponovno Najvišje pohvalno priznanje z meči nadporočnik 12. gor. top. p. Konrad Detela. — Ponovno Najvišje pohvalno priznanje z meči je dobil nadporočnik 2. bos. herc. p. Gabrijel Majcen. — Najvišje pohvalno priznanje z meči sta dobila poročnik 26. pp. Josip Gogola in poročnik 4. bos. herc. pp. Pavel Cencič. — Najvišje pohvalno priznanje je dobil vojaški višji živnozdravnik 5. drag. p. Franc Kolbe. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetlinje je dobil poročnik 47. pp. Karel Gril. — Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste je dobil pešec 87. pp. Polak Viljem.

— Ponesrečil se je g. nadučitelj Feliks Malenšek iz Zg. Tuhinja v noči med 8. in 9. t. m. Našli so ga mrtvega pod cesto pod mežnijo. R. I. P.!

— Umril je v Pragi bivši praški župan arhitekt V. Gregor.

— Pohorje v snegu. Na Pohorju je zapadel sneg, ki sega celo v dolino.

— Utopljenko so potegnili iz Krke 4. t. m. pri Dobravah, župnije Skočjan. Spoznali so v njej 38letno Nežo Pugelj, samsko posestnico z Gorenjega Grčaja, šentpeterske fare. Imenovana je bila vzorna mladenka. Po smrti svoje matere, ki je pred nedolгим časom umrla, je bila popolnoma sama na obsežni kmetiji. Morile so jo skrbi. Zadnje 14 dni je bolehal. V nedeljo, 4. t. m., se je ob 4. uri 31 minut odpravila v št. Peter k sveti maši, a je ni bilo več nazaj. Kako je zašla v Krko, je uganka. Ni izključeno, da v hipni zmedenosti.

— Oglasil se je iz ruskega ujetništva iz Minska Pečnik Matej ali Pevenčan iz Bodovalj pri Škofji Loki, in to šele čez 30 mesecev. Zadnje pozdrave je poslal iz Karpatov maja 1915. Bog daj, da bi se kmalu videli!

Primorske novice.

Hiše v Gorici. Hotel »Jelen« v središču mesta je zapuščen. V nasproti stoječi škofiji je bilo nekako vojaško poveljstvo. Napis, ki je še ostal, pravi, da je vhod strogo prepovedan. Sedaj se gnetejo okoli »štirne« vojakov, iščoč dobre vode, ker so Italijani pri odhodu razbili vodovod. »Acqua potabile« so bili napisi po mestu, kazoč, kje je pitna voda. Cerkev na Travniku ima odprtino. V nekdanji Pečenkovi kavarni Central je vse razmetano in razbito. Korzo kaže tako lice, kakor početkom obstreljevanja. Trgovski Dom stoji ob straneh po konci, v notranjosti porušen, kakor je bil. Mestni muzej je smetišče. Kutinova in Suzanova hiša sredi mesta sta šli v zrak. Eksplozija zadnjih dni ju je uničila. Attemsova palača na Korsu je precej dobro ohranjena. Kavčičeva hiša nasproti zadeta, da se vidi skozi vsa tri nadstropja. Dražčekovo je porušila težka granata. Cerkev sv. Antona je še dobra. Hiša št. 1 v ulici Sv. Antona je raztreščena deloma na ulico, deloma na ozadje na dvorišče. Italijanska policija je imela v njej svoje zavetje. V Bozzinjevi hiši je imela poveljstvo neka baterija bombardov. Vidijo se napisi tu in tam »Al posti di feriti«. Savnikova hiša ob Gosposki ul. je močno razbita. Livača je vsa izpremenjena. Nekateri hiše so močno pokvarjene. Pokopališčna cesta je bila zabarikadirana. Ob pokopališču mimo zidu proti Damberju teče jarek. Grobnice na pokopališču so razbite krste se vidijo, pokrovi odprti. — »Rdeča hiša« v Gorici je videti od zula

naj precej cela. Hiša na vogalu čez cesto je popolna podrtina in ji manjka skoro vsa prednja stena. Zenska bolnišnica je zelo poškodovana, posebno oba skrajna dela, mestna strotišnica je videti od zunaj precej cela. Drevored, oziroma ulica Pietro Blacerna, je precej razkopana in voziti po njej ni mogoče. Ko sva šla po drevoredu, so ruski vojni ujetniki popravljali pot. One srčkane vile in vilice ob desni strani drevoreda so precej hudo poškodovane, nedotaknjena ni prav nobena. Ogledal sem si vilo gozdarja Ariglerja, ki je ohranjena razmeroma še dosti dobro. Ostalo je zelenje nad vodom, vrt je malo poškodovan, znotraj pa je podrtina. Škofovi zavodi (novo semenišče) so videti hudo poškodovani in se bodo dali le težko popraviti. Ona zloglasna »slovenska šola« pod Turnom je ohranjena razmeroma dobro. Drevje v drevoredu je trpelo malo in se bo spomladi poznalo le še malo, da so mu hrumele granate skozi vejave.

Deško semenišče v Gorici, življenjsko delo goriškega knez nadškofa, krasna, pomnosa stavba, ki je stala preko poldrug milijon kron, je silno trpelo. Stolep preluknjan, notranji prostori skoro vsi razdejani, streha na več mestih razbita. Restavriranje bo težko mogoče.

Goriška stolnica deli usodo drugih razbitih hiš. Težka granata je prebila streho in uničila stropni fresko, umetniško delo Guaglio. Prezbitelj in večina stranskih oltarjev je razdejana. Razpokani zvonik je ob linah prevezan z železnimi drogovi.

Prihodnji teden bo odprt civilni poštni promet z Gorico. Poštni urad se naseli v prostorih hotela »Union«.

Na tisoče podgan so zaredili Italijani v Gorici in strelskih jarkih. Ta strašna zalega se podi zdaj po goriških ulicah brez strahu.

Šolski dom in S. Gregorčičev dom sta še dobro ohranjena, istotako Mali dom. Poškodbe so malenkostne.

Goriški župan pod laško vlado je bil Cesciutti, ki pa je ves čas svojega »županovanja« bil le parkrat v Gorici. Vse posle je vodil karabinierski podpolkovnik Sestili.

Nadškofovo palačo v Gorici so Italijani že popravili. Srednji del, ki je bil brez strehe, so pokrili.

G. Batjel je bil eden prvih, ki so se vrnili v Gorico. Otvoril je v Stolni ulici v Gorici vinotoč.

Gostilna »pri pošti« v Gorici je ododprta.

Za Krekov spomenik daruje goriška »Centralna posojilnica« 400 K iz iskrene hvalečnosti za vse podpore, katere je rajnik naklonil goriškim beguncem in tudi našemu zavodu.

Smrtna kosa. Umril je 8. t. m. v bolnišnici v Gradcu vsled bolezni, ki si jo je nakopal na bojišču, 22letni Franc Kulot iz Dolnje Vrtojbe pri Gorici. — Gosp. Emilu Terpinu v Trstu je umrl 14 let stari sinček Alojzij.

Izgube aprovizacijske komisije v Trstu v zadnjem času zelo naraščajo. Samo pri špehu izgubi zadnji so 1 milijon kron na mesec. Komisija kupi špeh po 35 kron kilogram, prodaja ga pa po 16 K 70 vin. Pri vojni kuhinji je dosegaj izgubila 1.200.000 kron. Zaradi tega je morala ustaviti nanašajo sprejemanje novih priglasev, povisati cene in zmanjšati porcije; na ta način misli deficit zmanjšati.

Umril je v vojaški bolnišnici v Komotau na Češkem 48letni vojak Jakob Sa je iz Zdinje vasi, župnije St. Peter. Pokojni zapušča ženo in sedem otrok. Blag spomin branitelju domovine!

Darovi za »Rdeči križ«: C. kr. davkarja v Ajdovščini (Goriško) 1000 K iz nabiralnika — za dobo od 1. januarja do 31. oktobra 1917.

Umrila je dne 2. t. m. v Ostrogu na Dolenjskem Veronika Nemec roj. Černic, hči Valentina iz St. Petra. Poročena je bila v Gor. Vertojbo k Rautarju.

Ljubljanske novice.

lj Umril je poslovodja knjigovoznice trvdke Kleinmayer & Bamberg g. Hohn. Zadel ga je kap.

lj Izplaščevanje vojaških nastanitvenih pristojbin se zopet prične na mestnem magistratu v petek, dne 16. novembra t. l., v mestnem vojaškem nastanitvenem uradu (Mestni trg št. 27, III. nadstropje), in sicer: za stranke, ki stanujejo v I. mestnem okraju (Poljanski okraj) in v II. mestnem okraju (Mestni trg, Stari trg, Karlovška in Dolenjska cesta) v petek, 16. nov.; za III. mestni okraj (Trnovo in Gradišče do Franca Jožefa ceste) v soboto, 17. novembra; za ulice med Prešernovo ulico, Franca Jožefa cesto, Bleiweisovo cesto, Cesto na južni kolodvor in Miklošičevo cesto v ponedeljek, dne 19. novembra; za

IV. mestni okraj (Št. Peterski okraj in Vodmat vzhodno od Miklošičeve ceste) v torek, dne 20. novembra; za Spodnjo Šiško in vse one, ki bi bili zadržani v gori navedenih dne, v sredo, dne 21. novembra. — Uradne ure izplačevanja so od 3. do pol 6. ure popoldne. — Stranke se prošijo, da se natančno držijo teh določb.

Ij Neumestna zahvala. Piše se nam: Četovodja neke aprovizacije rezervne bolnice z imenom Perko, je te dni v neki tukajšnji gostilni začel udrihati po Ljubljancih, češ, da odirajo goriske begunce, jim plijo kri i. t. d., da naj si to Goričani dobro zapomnijo, če pridejo po vojni kedaj Ljubljanci v Gorico, da se jih naj tedaj s koli nažene. Po takem in podobnem besedičenju so se nekateri v njegovi družbi se nahajajoči Goričani tako razgreli, da je eden teh z literarno steklenico pri sosedni mizi mirno sedečega gospoda iz zasede po glavi udaril ter ga zelo nevarno poškodoval. Zelo neumestna so taka hujškanja. Gotovo je, da se goriskim beguncem v Ljubljani ne godi najbolje, ali vsaj ne bolje kot Ljubljancem samim, a kar se jim v teh razmerah more pomagati, se jim vendar pomaga. Veliko napravljenih dobrot pa je skritih in taki hujškanji ne vedo zanje. Povedano bodi, da je ravno oni gospod, ki ga je z neresnicami nahujskali begunec nevarno poškodoval, tako dober napram goriskim beguncem, da daje poleg drugih uslug brezplačno stanovanje trem, oziroma štirim begunskim družinam že od početka italijanske vojne. Sicer pa je treba proti takim hujškanjem brezobzirnega postopanja.

Ij Prejemnice za petrolej se izdajajo za zavode in druge obrate, ki so že vložili prošnje, od torka dne 13. novembra dalje v mestni posvetovalnici. Novih prošelj za petrolej za mesec oktober se več ne sprejema.

Ij Prodaja kavine mešanice. Kavina mešanica se bode prodajala po sledečem redu: 1. V III. in IX. okraju dobi vsaka stranka kavino mešanico v oni trgovini, kjer dobi svoj sladkor za mesec november. Na vsako sladkorščo izkaznico se dobi en zavitek kavine mešanice. Prinesiti pa mora s seboj tudi toliko kart za kavo. — 2. V VII. in VIII. okraju se prodaja kavina mešanica na rumene izkaznice za mast, katere je izdala mestna aprovizacija, in ki so veljavne za VII. oziroma VIII. okraj. Za vsako osebo, ki je izkazana na izkaznici za mast, se dobi en zavitek kavine mešanice. Predložiti pa se mora tudi toliko izkaznic za kavo. V teh dveh okrajih se dobi kavina mešanica v vseh trgovinah, kjer se daje sladkor (izvzete so le trgovine v Zgornji Šiški in v občini Moste), ter konzumi ki dobe za svoje člane kavino mešanico od centrale. Vsak trgovec v VII. in VIII. okraju mora oddano kavino mešanico zaznamovati na zadnji strani izkaznice za mast. — 3. Kdor predloži več kart za kavo kakor je oddal sladkornih kart, oziroma kolikor je zaznamovanih oseb na izkaznici za mast, ne dobi vsled tega nič več zavitekov kavine mešanice, če pa predloži manj kart za kavo dobi le toliko zavitekov kavine mešanice, kolikor je oddal kart za kavo. En zavitek kavine mešanice, ki tehta en četrt kg stane 1 krono. Dan pričetka prodaje se bode objavil v listih.

Ij Meso na uradniške skupine. Mestna aprovizacija bo oddajala uradniškim skupinam v torek, dne 13. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa meso. I. skupina: od 4 do pol 5 št. 1 do 200, od pol 5 do 5 št. 201 do konca. II. in III. skupina od 5 do tričetrt na 6, IV. uradn. skupina od tričetrt na 6 do 6. — Ena oseba dobi četrt kg, 2 osebi pol kg, 3 in 4 osebe tričetrt kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb 1 in četrt kg, več oseb 1 in pol kg.

Ij Meso na rdeče izkaznice. Stranke z rdečimi izkaznicami brez A prejmejo meso v torek, dne 13. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je ta-le red: od 1 do pol 2 št. 1 do 200, od pol 2 do 2 št.

201 do 400, od 2 do pol 3 št. 401 do 600, od pol 3 do 3 št. 601 do 800, od 3 do pol 4 št. 801 do konca. Ena oseba dobi četrt kg, dve osebi pol kg, 3 in 4 osebe tričetrt kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb 1 in četrt kg, več oseb 1 in pol kg. Kilogram stane 2 K.

Ij Meso na rdeče in rumene A izkaznice. Stranke z rdečimi in rumenimi izkaznicami, zaznamovanimi s črko A, prejmejo meso v torek, dne 13. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa od pol 4 do 4.

Ij Sveža repa na rumene izkaznice C št. 721 do 960. Stranke z rumenimi izkaznicami C št. 721 do 960 prejmejo svežo repo na Poljanski cesti št. 15 v torek, dne 13. t. m. popoldne. Določen je ta-le red: od 2 do 3 št. 721 do 800, od 3 do 4 št. 801 do 880, od 4 do 5 št. 881 do 960. Vsaka oseba dobi 10 kg. Kilogram stane 10 vin. Pripravite vreče.

Ij Nakazila za mast. Pri oddaji špeha opazujta mestna aprovizacija, da prihaja mnogo strank krivično po špeh. Ene imajo preveč nakazil, ene imajo nakazila za več okrajev, druge imajo zopet nakazila, ki jim po pravih sploh ne gredo. Ker je s takim početjem razdelitev špeha med prebivalstvo nesorazmerna in nepravilna, je odredila mestna aprovizacija v tem pogledu strogo kontrolo. Zahteva se odslej dalje, da je vsako nakazilo pravilno podpisano s pravim imenom lastnika. Nakazila so neprenosljiva. Lastnik nima pravice, da bi nakazilo komu poklonil. Če ga ne rabi sam, je njegova dolžnost, da ga nemudoma vrne uradu mestne aprovizacije. Kogar bodo zalotili, da je potvoril podpis, ali da ima nakazilo, ki mu ne gre, ali je komu svojevoljno podaril lastno nakazilo, vsakemu se odvzame tudi tisto nakazilo, ki mu po pravih gre in vsakega se izroči državnemu pravdnistvu zaradi goljufije.

General Fayolle vrhovni poveljnik francoskih in angleških čel na Benečanskem.

Pariz, 11. novembra. (Kor. u.) »Agence Havas«: »Temps« potrjuje, da je imenovan vrhovni poveljnik francoskih in angleških čel na Benečanskem general Fayolle.

Turčija v vojski.

Carigrad, 10. novembra. Uradno: Kavkaz. Na levem krilu smo preprečili presenetljiv sovražni napad. Ujeli smo več mož in zaplenili puške in ročne granate.

Sinajsko pozorišče. Dne 9. t. m. odmor med boji. Sovražnik ni napadal.

Prodaja se močni, skoro novi zimski čevli za 12letnega dekca in za 6letno deklico, bela piš-garnitura za 2-4letno deklico, zimski suknja za 12letnega dekca in bela otroška posteljica. Kje, pove uprava »Slovenca« pod: 2892.

Instrukcija sprejme učiteljska kandidatinja. Ponudbe na upravo Slov. pod št. 2920.

Breje koze nerogate, bele barve, se kupijo. Pismene ponudbe naj se oddajajo na Sv. Petra nasipu 59, I.

Kupim večje posestvo z dobrimi travniki in gozdovi na južnem Stajerskem (najraje v Savinski dolini) in prosim ponudbe s podrobnim opisom. — Naslov pove »Uprava Slovenca« pod št. 2922.

Ana Prelesnik roj. Pavšek, soproga računskega podčastnika, naznanja v svojem in v imenu svoje hčerke Fanice in v imenu ostalih sorodnikov vsem prijateljem in znancem prežalostno vest, da je njen iskrenoljubljeni in nepozabni sopro, gospod

Fran Prelesnik

c. in kr. računski podčastnik I. razr. pešp.

dne 28. oktobra 1917. na laškem bojišču v Larici (Laško) v vojaški bolnici preminul.

Ljubljana, dne 10. novembra 1917.

Globoko žalujoci ostali.

Naročajte „SLOVENCA“!

Nakup lesa!

Navedite skrajno ceno, naloženo na želeniški postaji in rok oddaje! Takojsnje izplačilo proti duplikatom tovarnih listov!

Ponudite na metercent: **Kostanjev les** — hmeljske droge (stare). — **hrastov les** — smrekovo skorjo (lubje). — Na kubične metre: **Okrogel les** smrekov, borov, hojev. — **Les za jame** (Grubenholz).

Vinko Vabič, vetržec, žalec, Južnoštajerska.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem prežalostno vest, da je naš ljubljani sopro, oče, brat, tast in stric, gospod

IVAN LÖSKE

c. kr. sodni sluga v roko, u

po kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, v starosti 74 let dne 8. novembra 1917 ob pol 7. uri zvečer mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v soboto dne 10. novembra 1917 dopoldne ob 9. uri.

Blagega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Toplice pri Novem mestu, dne 9. novembra 1917.

Rodbini Löske-Mutter.

Globoko potrjeno naznanjam, da je Vsemogočni poklical med angelce moj edini konsonantni intermezzo v tej neskončni disonanci, moj up, moje nado, moje malo nikdar pozabljeno

Adelko

Adelka, prosi Vsemogočnega, da tudi tateku podeli oni mir, srečo in zadovoljstvo, katerega ti uživaš.

SENJ, 5. novembra 1917.

Karlo Adamič
stolni kapelnik, glasb. učitelj oče

Evherij Karlo
brat

Fanika
mati

Sorodnikom in znancem naznanjamo prežalostno vest, da je Vsemogočni našo nad vse ljubljeno

Rožico

v nežni mladosti 4 in pol leta poklical po kratki in mučni bolezni med svoje krilate.

Škocijan pri Mokronogu, 8. novembra 1917.

2929

Rodbina Pungertič.

Podpisani naznanja prežalostno vest, da je poklical Bog svojo zvesto služabnico k zaslužnemu večnemu plačilu, da je umrla zanesljiva sotrudnica kirurškega činovnosti, nadsestra in instrumentaria, prečastita

S. Rafaela Mirt

dne 11. novembra 1917 po kratki bolezni v 40. letu starosti.

Cele noči je prečula pri sprejemanju in operacijah ranjencev, cele noči je žrtvovala pomoči in tolažbi bolnikov; pala je sredi najtežjega samaritanskega dela kakor angel ljubezni, kakor žrtev vseuničujoče vojske.

Hvaležen spomin ji ohranijo ranjenci in bolniki, občinstvo in zdravniki.

V Ljubljani, dne 12. novembra 1917.

V imenu I. kirurškega oddelka deželne bolnice:

Dr. Franc Derganc,
primarij.

2927

Pogrešani.

Iščejo se: Valentin Hvala, k. u. k. Res. Spit. No 1, Abt. 4, Z. 72, St. 2, Teschen, Schlesien prosi za naslov občinskega urada Kal ter poizveduje po svojih starših iz Kala št. 154. — Vrm. Jos. Bremec, k. k. Schw. Haub. Beg. 22/3.

Išče svoje starše in sestre iz Lukovca št. 235. — Franc Ribolica, k. u. k. Res. Spit. No 11, Bar. 27, Schleiergasse, Wien X., išče 65-letnega Franca Ribolica iz Barbane pri Krmini, ki je najprej vozil pri trenu, nato pa bil nekaj časa v Lipnici pri Gradcu. — Alma Branjnik, St. Ulrich 46, P. Palterndorf, N. O., išče Angelo in Marijo Nanut (Filipovi) iz St. Andreža. — Narednik Karel Šfiligoj, G. Sch. R. 2, VI. Komp., išče svojega svaka Franca Mavrič iz Neblega. — Marija Tinta, Raka pri Krškem, Dolenjsko, išče mater in družino Vončina iz Lokovca št. 153. — Štefanija Jamsček, Mannswörth št. 39 b, Wien, išče Ivana Paravan iz Gorenje vasi pri Kanalu, ki je služil pri 97. pp. — Alojzija Braut, Astrež št. 13, pošta St. Rupert, Dolenjsko, išče svojega moža, ki je služil pri Schw. F. Art. Reg. 28/I. — Anton Kofol, Krtina 39, p. Dob. pri Domžalah, Kranjsko, išče svojo 75-letno staro mater Marijo Kofol iz Loma. — Iščem svojo mater Marijo Rebula iz Visokega Dola pri Komnu št. 61; poročila nimam že 5 mesecev; kdor bi kaj vedel, naj sporoči na naslov: topničar Rebula Jožef k. u. k. Res. spit. Zimmer Nr. 126 in Wels O.-Österr. — Marija Zbogor, rojena Humar iz vasi Lahka št. 106, županstvo Banjšice, išče svojo na nogi pokvarjeno sestro Jožefo Humar iz vasi Lahka, županstvo Banjšice. Kdor ve za njen naslov, naj mi ga pošlje pod naslovom: Marija Zbogor v Metliki, hišna številka 180, Dolenjsko. Stroške mu povrnem. — Katarina Zbogor, sedaj v Prágartnu, Gor. Avstrijsko, išče svoje ljudi, mater Marijo Uršič, brata Alojzija in Ivana Uršič iz Banjšic št. 131, ki so meseca avgusta letošnjega leta morali bežati. — Išče se Buda Kristina, doma iz Tomačevice št. 47 pri Komnu, njena dva otroka in mož Leopold. Dom je zapustila leta 1916, mož pa je bil vpoklican k vojakom. Kdor bi o tej družini kaj vedel, naj poroča Antonu Buda, c. kr. strelski gorski polk št. 2, Proviantur, Admont, Štajersko. — Sebastijan Kumar, stanujoč pri g. Kristanu, pošta Vače pri Litiji, išče očeta Janeza Kumaria in sestre, doma v Kojškem pri Gorici. Kdor kaj ve o pogreznih osebah, naj naznani na zgoraj navedeni naslov. — Posredovalnica za gošnje begunce v Ljubljani išče Ivana Fabrisa iz Gorice, Vorcece št. 22. Zadnji njegov naslov je bil št. Vid pri Vipavi. Kdor bi kaj o njem vedel, naj blagovoli sporočiti Posredovalnici. — Milka Juha, Dunaj (Wien), X. Sonnenleithner 29-4, išče naslednje brice: Ivana Blažič (Rocer) Višnjevik; Antona in Franja Marinič iz Mlina (Muševci) pri Krasnem; Franca Mavrič (Poljančič) Višnjevik; Antona in Jožeta Ročič (Karlevi) iz Stigarišča pri Krasnem; Valentina Žnidarčič iz Furlanišča; Jožeta in Antona Maurič iz Murenšča pri Krasnem; Franca Kristančič in Matijo iz Bošmelšča pri Krasnem; Vekoslav, Dragotina (Karla) in Franca Markočič (Smoncevi); Krasno; Alojzija in Petra Dmroviček, Krasno; Jožeta Šturm, Krasno; Franca in Karla Maurič (Poljančič) Breg; Karla, Jožeta, Franca Dmroviček (Plavjanovi) Breg; Franca Dmroviček (Marjani) Breg; Franca Šfiligoj, veleposeselnika, Dmrovec; Ivana Simčič (iz Opake), Dobrovo; Anžona Gabričič iz Gornjega Dmrova; Jožeta in Alojzija Simčič in Franca Debenjak (Dmrovec in Ludovika Perlov (Gradina). Vsakdo, ki ve kaj o zgoraj imenovanih, naj blagovoli poroča na naslov Milke Juha.

Iščejo se: Alojzij Korneš, invalid, k. k. Löw. Spit., Abt. 1, Zim. 29, Teschen, Schlesien, išče svojo ženo Marijo z otročiči, doma v Stikavi št. 9 pri Ajdovškini. — Ludvik Šfiligoj, k. u. k. R. 97, M. G. K. II. (Išče I. (dne meščijstvo) Šfiligoja iz Antovca št. 9.

Ukaz c. kr. deželne predsednika v vojvodini Kranjski o upravljanju prometa z mlekom.

Na podlagi cesarskega ukaza z dne 24. marca 1917. l., drž. zak. št. 130, in ministrskega ukaza z dne 11. septembra 1916. l., drž. zak. št. 300, se nalaga tako:

A. Promet z mlekom.

§ 1.

Obrtno trgovanje z mlekom v političnih okrajih Kranj, Ljubljana, okolica in Kamnik ter v sodnih okrajih Višnja gora, Velike Lašče in Trebnje je prepovedano.

§ 2.

Vsak posestnik krav v okrajih, navedenih v § 1., je dolžan vse mleko, kar ga potrebuje za lastno potrebo, oddati za odškodnino ali neposrednim porabnikom ali aprovizacijskim organizacijam v okraju po navodilih, ki naj jih izda politično okrajno oblastvo, ali pa prevzemališčem, navedenim v § 4. Vsako drugo odtujanje mleka je nedopustno.

Preračunaje lastno potrebo, je šteti tudi pripadnike gospodarstva (gospodinjstva) posestnika živine, vštete tiste upravičence do preužitka, delavce in nameščence, ki jim gre brezplačna hrana za prevžitek ali mezdo.

Lastno potrebo ugotovi, kadar je treba, politično okrajno glavarstvo.

§ 3.

Deželna vlada tudi lahko predpiše, ako treba, katere množine mleka se morajo vsakočasno priskrbeti v okrajih, navedenih v § 1.

V tem primeru se morajo dobavni kontingenti praviloma priskrbovati po občinah, vendar se more tudi več občin združiti v en skupni okraj za priskrbovanje.

Katere delne množine dobavnega kontingenta predpisanega okraja se morajo priskrbeti v posameznih občinah, določi politično okrajno oblastvo.

V vsaki občini določi občinski predstojnik, koliko mleka mora vsak posamezni posestnik živine oddati na kontingent; pri tem se mora ozirati na to, koliko more dati izdelovalec in koliko potrebuje za svojo potrebo.

§ 4.

Priskrbovanje množin mleka, zahtevanih po §§ 2. in 3., je naloženo pod vojaškim vodstvom stoječi »Mlekarski zvezi« v Ljubljani.

Zahtevane množine mleka je oddati zbiralnicam, ki jih ustanovi »Mlekarska zveza«.

§ 5.

Politično deželno oblastvo more, ako je treba, odrediti, da se predpisi §§ 1 do 4, ukaza ne uporabljajo na dotične občine ali kraje.

§ 6.

Politično deželno oblastvo more, ako je treba, raztegniti veljavnost določil tega ukaza tudi na druge okraje, kakor so v § 1. navedeni.

§ 7.

Glede odškodnine za mleko, ki se mora po določilih §§ 2. in 3. ukaza oddati, veljajo predpisi o najvišjih cenah, ki jih določi politično deželno oblastvo na podlagi § 10. ministrskega ukaza z dne 11. septembra 1916. l., drž. zak. št. 300.

§ 8.

Izvršiti določila tega ukaza je naloženo političnemu deželnemu oblastvu.

B. Deželna komisija za promet z mlekom.

§ 9.

Za podpiranje in strokovno posvetovanje političnega deželnega oblastva v vseh zadevah, tičečih se prometa z mlekom, se sestavi deželna komisija za promet z mlekom.

Deželna komisija naj skrbi, da se potrebitina mleka vojaščine in civilnega prebivalstva na Kranjskem pravilno pokriva in naj določevaje vpliva na izvoz mleka in mlečnih izdelkov iz dežele.

§ 10.

Predsednika deželne komisije imenuje deželni predsednik izmed uradnikov deželne vlade.

Poleg predsednika sestoji deželna komisija iz naslednjih članov:

a) zastopnika poveljstva vojskine skupine GO. pl. Borojevič;

b) zastopnika kranjskega deželnega odbora;

c) zastopnika trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani;

d) zastopnika c. kr. kmetijske družbe za Kranjsko;

e) zastopnika mestne občine ljubljanske;

f) enega uradnika deželne vlade;

g) vodje »Mlekarske zveze« v Ljubljani;

h) zastopnika oskrbovalnice za mleko v Ljubljani.

§ 11.

Deželna komisija ima naslednje naloge:

1. ugotoviti število molznih krav v posameznih okrajih in občinah Kranjske;

2. ugotoviti:

a) od vojaške uprave zahtevane množine mleka,

b) potrebitino mleka civilnega prebivalstva,

c) množine mleka, ki se smejo izvoziti iz dežele;

7. ukreniti vse druge odredbe in priprave, da doseže svoj namen (§ 9.)

§ 12.

Deželna komisija rešuje posle v sejah, ki jih po potrebi sklicuje predsednik.

Komisija je sklepčna, če je z vštetim predsednikom navzočnih vsaj pet članov, ter sklepa z absolutno večino glasov navzočnih članov.

Ako je število glasov enako, odločuje glas predsednika.

Presednik ima pravico začasno ustaviti sklepe deželne komisije, ako ima zoper njih izvršitev pomisleke in zaprositi odločitev deželnega predsednika. Ta odloči potem, ko je stopil v sporazum s poveljstvom vojskine skupine GO. pl. Borojevič.

C. Kazenska določila.

§ 13.

Prestopke tega ukaza in na njega podlagi izdanih predpisov kaznuje politično okrajno oblastvo z denarjem do 5000 kron ali z zaporom do šestih mesecev, ako dejanje po obstoječih zakonih ne spada pod strožjo kazen.

Kdor napelja k takemu dejanju ali sodeluje ob njega izvršitvi, tega je kaznovati enako.

Ako se stori prestopke v izvrševanju obrti, se more razen tega odrediti, da se odvzame obrtna pravica za vedno ali za določen čas, če so dani pogoji § 133. b, odsavek 1., lit. a, obrtnega reda.

§ 14.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve. C. kr. deželni predsednik: Henrik grof Attems s. r.

Ukaz c. kr. deželnega predsednika v vojvodini Kranjski o določitvi najvišjih cen za prodajo mleka.

Na podlagi § 10. ministrskega ukaza z dne 11. septembra 1916. l., dr. zak. št. 300, o uravnavi prometa z mlekom, se zaukazuje:

§ 1.

Pri prodaji neposnetega mleka v ozemlju mesta Ljubljane se naslednje najvišje cene ne smejo preseči:

1. kadar prodaja pridelovalec neposrednim porabnikom in se dostavi mleko na dom za liter 60 vinarjev;

2. v nadrobni prodaji:

a) za prodajo »Mlekarske zveze« v Ljubljani za liter 66 vinarjev,

b) za druge obrtne prodaje za liter 60 vinarjev.

V vseh drugih delih dežele se pri prodaji neposnetega mleka v hlevu ne sme preseči cena 50 vinarjev.

3.

Prestopke tega ukaza kaznuje politično okrajno oblastvo z denarjem do 5000 kron ali z zaporom do šest mesecev, ako dejanje po obstoječih zakonih ne spada pod strožjo kazen.

Kdor napelja k takemu dejanju ali sodeluje ob njega izvršitvi, tega je kaznovati enako.

Ako se stori prestopke v izvrševanju obrti, se more razen tega odrediti, da se odvzame obrtna pravica za vedno ali za določen čas, če so dani pogoji § 133. b, odsavek 1., lit. a, obrtnega reda.

§ 4.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve. Hkrati izgubi moč ukaz z dne 17. marca 1917. l., drž. zak. št. 15.

C. kr. deželni predsednik: Henrik grof Attems s. r.

Radl preselitve se proda v l. 1913 zgrajena, z vsemi udobnostmi opremljena

enodružinska VILA

s prostornim dvoriščem in velikim vrtom v najljepši legi Ljubljane. Cena K 80.000. Izselitev po končani vojski. Dopisi pod »Solčni dom 2904« na upravo tega lista.

Proda se

HIŠA Z VRTOM

v Ribnici na Dolenjskem. Pojasnila daje Hotel Arko, istotam.

Kupi se na Kranjskem ali Spodnje Štajerskem

hiša s trgovino ali gostilno

V dobrem stanu tud kmetijsko posestvo ni izveto. Na posestvu bližine Radeč pri Zidanem mostu se boče v prv vrsti oziralo. Cenjene ponudbe na upravo tega lista pod »L. K. 31«.

Kupim dobro posušene, snažne in zdrave

olupke jabolk in hrušek

po 2 K, prešenine (katere se morejo tudi v slabem vremenu na podih i. t. d. sušiti) pa po 80 v kg. Cenjene ponudbe, z navedbo množine in vzorci, se prosijo na trdnico FRAN KOZ, Ljubljana, Sodna ulica 7.

Kupi se trgovina ali trgovska hiša

v prometni ulici Ljubljane ali hiša z vrtom v predmestju. Ponudbe pod št. 365 na upravo lista,

2894

Odda se takoj

meblirana soba

istotam se sprejme dijak

na hrano in stanovanje. Naslov se poizve pri upravl. lista pod št. 2881.

Kupi se dobro ohranjeno

motorno kolo

Ponudbe z navedbo cene, motorjevega sistema in moči na upravo Slovenca pod Motor 800.

Tvrdba

F. ČUDEN

v Ljubljani, Prešernova ul. št. 1.

Priporočam še svojo

veliko zalogo ur, zlatnine in srebrnine. Kupuje

staro zlato in srebro

in vzame po visokih cenah v zameno. Naznanja, da cenikov za leto 1918 ne more razpošiljati, ker istega blaga po vzorcih ni. Izvolite se osebno ogledati in potrebno preskrbeti, kolikor časa še zaloga traja.

Mi popravljamo Vaše stare čevlje

In jih naredimo, da so kot novi
z Weberjevimi patent „IDEAL“ lesenimi podplati.

Našitje stane za čevlje:

za moške . . .	K 7—	za otroke . . .	K 5'50
za dame . . .	K 7—	Poprava peta . . .	K 2—4
za dečke . . .	K 6'50	Rep	K 1—4
za deklice . . .	K 6'50		

Poprava čevljev se naroča v hotelu „Stadt Wien“ soba 9.

**Trpežni, ne ropočejo, gibljivi, nepremočljivi
so naši patenti „IDEAL“ podplati.**

Mi delamo stalno za:

c. kr. vojaške oblasti, (dobava več stotisočev) deželni zavod Steinhof, c. kr. ravnateljstvo Severne železnice, državnih železnic, tobačno tovarno na Rennwegu, Hammerbrot-pakarna, gospodarska zveza uradnikov, c. kr. finančno ravnateljstvo na Dunaju, pivovarstvo Schwechat, mestno vodno podjetje i. dr.

Najhitrejša dobava! Najnižje cene!